

veestnik

Letnik XXIX.

Celovec, petek, 21. junij 1974

Štev. 25 (1664)

Gibanje kmečkih uporov

je odločilno vplivalo na ves proces oblikovanja in prebujanja slovenskega naroda

Z odkritjem spomenika kmečkim uporom na ljubljanskem gradu so se minulo soboto zaključile proslave in prireditve, ki so se v zadnjih treh letih zvrstile v počastitev 500-letnice začetka kmečkih uporov na Slovenskem. Zaključne svečanosti so se udeležili vodilni predstavniki družbenopolitičnega življenja Slovenije ter delegacije iz cele republike, prav tako pa tudi večje zastopstvo zamejskih Slovencev iz Koroške ter Italije.

V okviru izbranega kulturno-umetniškega sporeda, ki so ga izvajali zbor Slovenske filharmonije, zbor opere SNG, zbor RTV Ljubljana in godba ljudske milice ter recitatorji, je član predsedstva SFRJ Edvard Kardelj po slavnostnem govoru odkril spomenik, delo akad. kiparja Stojana Batiča. Spomenik sestavljajo v gručo stisnjene postave puntarjev, njihovo upornost simbolizira dvignjena roka enega izmed njih in rezila kos, v vznožju spomenika pa je vklesano puntarsko gesto: Le vkup, le vkup, uboga gmajna.

Slavnostni govornik Edvard Kardelj je poudaril, da so bili kmečki upori dolgotrajen razredni spopad in revolucionarni boj na slovenskih tleh, ki je sicer potekal pred mnogimi stoletji, vendar so njegove posledice in vplivi posegli daleč naprej v slovensko zgodovino, njegova tradicija pa je vse do današnjega dne ostala eden neusahljivih virov slehernega ljudskega demokratičnega in revolucionarnega gibanja ter sleherne napredne misli in kulture na Slovenskem. „Tako po svoji dolgotrajnosti kakor po silah, ki so jih mobilizirali za boj in po revolucionarnem programu, ki so si ga postopno zgradili, spadajo kmečki upori v slovenskih deželah — skupaj s tistimi v sosednjih hrvaških in avstrijskih deželah, s katerimi so se bolj ali manj povezovali — med največja tovrstna revolucionarna gibanja v fevdalni Evropi.“

Prav poseben pomen — je naglasil Edvard Kardelj — pa ima to veličastno obdobje revolucionarnega boja za vso bodočo zgodovino slovenskega naroda. Kajti to široko, izvirno, trdovratno in dolgotrajno revolucionarno gibanje je odločilno vplivalo na ves proces oblikovanja in prebujanja slovenskega naroda v stoletjih, ki so sledila. To še posebej velja za največje slovensko kmečko vstajo v letih 1514-1515. Ta vstaja je nastala deset let pred veliko nemško kmečko vojno, kar še posebej dokazuje, da je resnično bila izviren izraz hotenja in stremljenja slovenske uboge gmajne in da ni bila odmev kakih tujih dogodkov. „Njen največji vpliv pa je bil v tem, da je prvič po mnogih stoletjih združila v skupnem boju skoraj vse slovenske dežele, da je pritegnila v svoje vrste ogromno večino za boj sposobne slovenske gmajne in da je na največjem delu ozemlja slovenskih dežel za več mesecev vzpostavila svojo oblast.“

Pri tem je govornik spomnil, na tesno vzajemno odvisnost med uporniškim kmečkim in reformacijskim gibanjem ter ugotovil, da je iz te vzajemne odvisnosti nastala tudi prva slovenska tiskana knjiga. Slo-

venska uboga gmajna je s svojim uporniškim gibanjem postala politični faktor in je svoj jezik začela vsiljevati vsej družbi in še posebej tistim njenim slojem, ki so bili v večji ali manjši meri zainteresirani za spremembo fevdalnega sistema. Še več, uporniško gibanje slovenske uboge gmajne je prisililo tudi sovražnike tega gibanja in reformacije, da se je v boju z njima moral posluževati slovenskega jezika, slovenske knjige.

„Redko se je s tako jasnostjo kot v teh časih in dogodkih pokazala tesna vzajemna odvisnost ustvarjalne sposobnosti in kulture nekega ljudstva oziroma naroda po eni ter razredne zavesti in borbene akcijske sposobnosti ljudskih množic in še posebej njihovih najnaprednej-

ših idejnih in političnih sil po drugi strani,“ je dejal Edvard Kardelj. „In prav tak njen zgodovinski pomen in take njene značilnosti povezujejo antifevdalno revolucijo slovenske tlačanske gmajne z narodnoosvobodilno vojno in socialistično revolucijo našega časa.“

Govornik je menil, da je značilno in simbolično, da šele revolucija slovenskega proletariata lahko odkriva prve spomenike kmečkim uporom, temu poleg narodnoosvobodilne vojne daleč največjemu in najbolj pomembnemu revolucionarnemu vzponu v zgodovini slovenskega naroda. „Vendar pa to ni slučajno. Kajti te spomenike ne odkrivamo samo zaradi spomina na boje in žrtve revolucionarne gmajne tistih časov, ampak tudi predvsem zato, da bi s tem izrazili in potrdili svojo lastno zavest o tem, da so obstanek, napredek in kultura slehernega naroda, zlasti pa še malega, kakršen je slovenski, odvisni predvsem od zavestne akcije širokih ljudskih množic oziroma množic najnaprednejših razredov in od jasnosti ciljev, ki so si jih zastavali pri svoji ustvarjalni družbeni, idejni politični in gospodarski aktivnosti.“

Sklepna proslava ob 500-letnici začetka kmečkih uporov na Slovenskem je bila povezana tudi z različnimi drugimi manifestacijami, kot so bile predvsem predmetne razstave ter izid publikacij — vse posvečene temu edinstvenemu in pomembnemu dogodku v zgodovini slovenskega naroda.

V nedeljo volilna obveznost

Volilni boj gre proti koncu in v nedeljo bo avstrijsko ljudstvo na voliščih odločilo, kdo bo v prihodnjih letih zavzemal položaj najvišjega predstavnika naše države. Odločitev med obema kandidatom bo padla že pri prvem glasovanju, tako da bo v nedeljo zvečer znano, kdo bo novi zvezni predsednik: ali kandidat SPÖ dr. Rudolf Kirchschläger ali pa kandidat ÖVP dr. Alois Lugger.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem v smislu svojega tozadevnega sklepa za predsedniške volitve ni objavila proglašenja niti ni dajala priporočil za podporo enega ali drugega kandidata, marveč je volilni boj samo spremljala, zlasti v kolikor je v tem okviru bilo posebej govora o naši problematiki. K vprašanju, ki so neposredno ali vsaj posredno povezana s položajem slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, so v taborih obeh kandidatov večkrat zavzeli stališče in ne nazadnje tudi te izjave potrjujejo pravilnost odločitve ZSO, da se ne opredeli ne za enega ne za drugega kandidata.

V stališčih do manjšinske problematike se tudi v drugem polčasu volilnega boja ni kaj bistveno spremenilo. Socialistični kandidat dr. Kirchschläger je sicer še enkrat prišel na Koroško, toda čeprav je obiskal predvsem kraje na dvojezičnem ozemlju in čeprav so ga v Železni Kapli pozdravili v obeh jezikih, o manjšinskem vprašanju ni vedel povedati kaj nove-

ga. V bistvu je ponavljal že znana stališča, da je Avstrija sicer dolžna izpolniti državno pogodbo, da pa je manjšinska problematika preveč zamotana, da bi jo lahko rešili v kratkem času, predvsem pa zahteva tako reševanje psihološko pripravo in odpravljanje emocij. Očitno je celotno manjšinsko problematiko zožil na „spor“ okoli dvojezičnih napisov, kajti sicer ne bi mogel govoriti o tem, da je bilo za reševanje še premalo časa.

Še posebej pa velja to za ÖVP-jevskega kandidata dr. Luggerja, ki je izrecno poudarjal, da se manjšinska določila državne pogodbe ne smejo prehitro uresničiti, ker mora rešitev odgovarjati „socialni resničnosti“. S tem je pri svojih vidno nekoliko nejasnih pojmih očitno skušal „razumeti“ tisto „večino prebivalstva“, ki je leta 1972 v obliki naščuvanih nacionalističnih in neonacističnih vandolov poteptala v blato pravni red naše države. Poleg takih čudnih argumentacij pa se je dr. Lugger odzval tudi pozivu Heimatdiensta ter se je nedvoumno izrekel za ugotavljanje manjšine kot pogoja za izvajanje določil državne pogodbe.

Ce vsemu temu dodamo še izjavo deželnega glavarja Wagnerja, ki je na Kirchschlägerjevem zborovanju v Železni Kapli dejal, da je brez vsega možno, da rešitve zahtevajo mnoga leta in celo desetletja, „vendar se ne bomo od nikogar pustili siliti, da napravimo nekaj, kar ne bi dobilo privolitve prebivalstva v tej de-

Veleposlanik Vlahov je obiskal koroške Slovence

Jugoslovanski veleposlanik v Avstriji dipl. inž. Gustav Vlahov je v sredo prispel na dvodnevni obisk na Koroško, kjer je med drugim obiskal deželnega glavarja Leopolda Wagnerja ter njegova namestnika Ervina Frühbauerja in Herberta Bacherja.

V četrtek dopoldne je veleposlanik Vlahov v spremstvu generalnega konzula Bojana Lubeja obiskal sedeža obeh osrednjih slovenskih organizacij — Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev — kjer je bil seznanjen s položajem in problematiko slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Pri tem je bilo zlasti opozorjeno tudi na zavlačevanje izvajanja določil člena 7 in državne pogodbe sploh ter na prizadevanja, da bi reševanje manjšinskih vprašanj po- gojevali s posebnim ugotavljanjem manjšine.

Veleposlanik Vlahov je zagotovil, da Jugoslavija z vso prizadevnostjo spremlja položaj slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti v Avstriji ter odločno vztraja na tem, da Avstrija v celoti izpolni svoje obveznosti iz državne pogodbe. Tukaj pa ne gre le za vprašanje dvojezičnih napisov, marveč še posebej tudi za ustvaritev pogojev, ki bodo manjšini jamčili njen obstoj in napredek. Zato Jugoslavija odklanja tudi kakršnokoli ugotavljanje, ker bi vsako preštevane pomenilo nadaljnji pritisk na manjšino.

Mnenja so deljena

V nedeljo je imel Narodni svet koroških Slovencev izreden občni zbor, na katerem so razpravljali o prihodnjih deželnozborskih volitvah. Predvsem je bil namen zboru, da zavzame dokončno stališče k svoječasnemu sklepu predsedstva NSKS, ki je že prejšnji mesec odločilo, da bo Narodni svet „sooblikoval primerno platformo za samostojni nastop“ in da bo tak nastop „z vsemi močmi podprl“.

Nedeljski zbor pa je — kolikor je razvidno iz časopisnih poročil — razkril, da tako „sooblikovanje“ tudi v Narodnem svetu ne uživa nedeljene podpore; nasprotno se je izkazalo, da tvorci in zagovorniki samostojnega nastopa ne morejo računati s podporo „vseh moči“.

Viden izraz teh neenotnih pogledov je brez dvoma odstop dosedanjega podpredsednika Narodnega sveta dr. Reginalda Vospornika. V

svoji izjavi celovški Volkszeitung sicer pravi, da njegov odstop ne pomeni protesta proti samostojni kandidaturi koroških Slovencev; vendar pa kot glavni vzrok navaja nesoglasje glede vloge in pomena NSKS, češ da se mu ne zdi pravilno, če Narodni svet daljnosežne odločitve prepusti drugemu gremiju, pri čemer izrecno navaja Klub slovenskih občinskih odbornikov, ki je — kakor znano — glavni pobudnik in nosilec gibanja za samostojni nastop.

Po jasnem in načelnem sklepu ZSO, da pri prihodnjih deželnozborskih volitvah „ne bo kandidirala ne samostojno z lastno listo in tudi ne skupaj s kakšno drugo volilno skupino na skupni listi“, se zdaj torej kaže, da prizadevanja Kluba slovenskih občinskih odbornikov za samostojni nastop tudi v vrstah NSKS niso deležna vsestranskega odobravanja in podpore.

želi“, potem je le treba vprašati: Ali visoki in najvišji predstavniki v naši deželi in državi res verjamejo, da bodo z izpolnitvijo mednarodnih obveznosti lahko odlašali v nedogled, ne da bi jih kdo prej ali slej nedvoumno opozoril na njihov dolg? Ali mar resno mislijo, da more biti izvajanje državne pogodbe odvisno od volje ali nevolje tistih krogov na Koroškem, ki s svojimi dejanji dokazujejo, da hočejo nacionalistično genocidno reševanje koroškega vprašanja danes nadaljevati z dinamitom, podiranjem uradnih napisov ter zastraševanjem in teroriziranjem demokratičnega prebivalstva obeh narodnosti v deželi?

Za volitve je tudi Klub slovenskih študentov na Dunaju objavil posebno sporočilo, v katerem med drugim pravi: „Oba kandidata za mesto državnega predsednika sta izdatno dokazala, da nimata demokratičnega odnosa do naših pravic in da se raje naslanjata na sile, ki so tako v splošno političnem smislu kot tudi v vprašanju člena 7 v protidemokratičnem in reakcionarnem taboru.“ Zato klub poziva slovenske volivce, da se pri predsedniških volitvah odločijo proti Kirchschlägerju in Luggerju ter volijo neveljavno.

Posebej opozarjamo, da za predsedniške volitve velja volilna obveznost ter predvideva zakon za neutemeljen izostanek občutne denarne kazni.

Koroški „požig Reichstaga“?

Predstavniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev so po nedavnem atentatu na „Haus der Heimat“ v Miklavčevem takoj in povsem jasno poudarili, da Slovenci odklanjamo dinamit kot sredstvo v boju za naše narodnostne pravice. In še so povedali, da nam taki atentati niso potrebni, ker so naši argumenti sami dovolj tehtni.

Razvoj dogodkov okoli tega atentata tudi res vedno bolj kaže in potrjuje, da niso bili na delu neki „zločinski slovenski ekstremisti“, kot se je drznil trditi vodja Heimattienst, marveč da je šlo za očitno provokacijo s strani nemških nacionalistov, ki so v zadnjih letih že z najrazličnejšimi akcijami podžigali narodnostno mržnjo in hujskali proti Slovincem.

Zato se niti ni čuditi, če je v tej zvezi slišati o koroškem primeru „požiga Reichstaga“. Ob prihodu na oblast v Nemčiji so nacisti sami zažgali poslopje parlamenta, krivdo pa naprtili komunistom, da so potem lahko začeli nebrzdano gonjo proti naprednim silam. V primeru Miklavčevega pa prav tako čedalje bolj prevladuje mnenje, da so atentat izvedli (ali vsaj naročili) pač tisti, katerim edinim kaj takega lahko koristi — nemški nacionalisti, da bi lahko „upravičeno“ hujskali proti Slovincem.

Vsekakor je značilno, da se je v tem primeru tudi koroški nemški tisk, ki sicer gotovo ni izbirčen v protislovenski gonji, precej izogibal napadov in sumničen na račun Slovencev in celo policija je svarila pred prenapljenimi zaključki. Le Kleine Zeitung je skušala z nekim skrivnostnim pismom speljati zanimanje (in seveda tudi ogorčenje) javnosti v določeno smer, pa še to so ji prekrizali varnostni organi, ki so ugotovili, da ne gre za „običajni slovenski slog“, marveč po vsej verjetnosti za provokacijo.

Tako je ostal predsednik Heimattienst pravzaprav edini, ki je skušal krivdo za atentat v Miklavčevem naprtili Slovincem. Isti predsednik Heimattienst pa je dva dni pozneje na zborovanju v sosednji Dobrli vasi tudi besno rohnol proti „zločinskim slovenskim ekstremistom“ in — ne da bi imel tudi le najmanjši dokaz krivde — ščeval na narodnostno mržnjo. Ali je med Miklavčevim in Dobrli vasio kakšna povezava — ali je vse skupaj le naključje? Dokončno veljaven odgovor na to vprašanje bo verjetno težko kdaj dobiti.

Na vsak način pa je premalo to, kar je v tej zadevi napravila koroška deželna vla-

da: ne zadostuje izreči nekaj besed obsodbe zaradi atentata v Miklavčevem, hkrati pa povsem molčati glede pojavov na zborovanju v Dobrli vasi. V takem primeru namreč zgubijo na verodostojnosti pozivi k strpnosti in razsodnosti; zgubijo na veljavnosti in iskrenosti zagotovila o notranji pripravljenosti in medsebojnem zaupanju — zlasti če prireditvam s izrazitim protislovenskim značajem dajejo poudarek s svojo udeležbo visoki predstavniki vseh v deželnem zboru zastopanih strank. Neposredno v taki povezavi izrečen poziv k „večji pripravljenosti na pogajanja“ pa izzveni naravnost kot zafrkavanje, kajti pod vrisom Miklavčevega in Dobrle vasi od Slovencev pač nihče ne bo resno pričakoval, da se bodo vsedli za skup-

no mizo s Heimattienstom.

Koroški „požig Reichstaga“ bi moral končno odpreti oči odgovornim dejavnikom v deželi in državi. Njihovo popuščanje nemško-nacionalističnim in neonacističnim silam je v zadnjem času rodilo že celo vrsto zlih sadov. Ali škoda, ki jo je zaradi tega utrpela Avstrija na svojem ugledu v mednarodni javnosti, še ni velika dovolj? Vsekakor pa so v zmoči tisti, ki mislijo, da bodo s sklicevanjem na take dogodke lahko utemeljevali „upravičenost“ ali „potrebo“ nekega ugotavljanja manjšine, kakor so povsem zgrešeni tudi računni oni, ki menijo, da se bodo pod „pristiskom“ takšne „ljudske volje“ lahko izognili obveznostim, ki jih nalaga državna pogodba.

Stališče

Kluba slovenskih študentov k bombnemu atentatu v Miklavčevem

V zvezi z nedavnim atentatom na „Haus der Heimat“ v Miklavčevem je Klub slovenskih študentov na Dunaju izdal posebno sporočilo, v katerem je rečeno:

Klub slovenskih študentov na Dunaju odločno protestira proti zlonamernim poskusom, spravi atentat v Miklavčevem v vzročno zvezo s kakršnokoli strujo znotraj slovenskega gibanja. Nasprotno, vse okoliščine atentata kažejo na provokacijo Heimattienstu sorodnih krogov.

Prvič v povojnem času se je lani formirala široka solidarnostna fronta, ki združuje slovenske in nemške demokrate — od kristjanov, socialistov pa tja do komunistov — v boju za enakopravnost koroških Slovencev ter izpolnitev v členu 7 zajamčenih pravic. Uspešno delovanje tega komiteja je doseglo svoj prvi višek v masovni demonstraciji oktobra lanskega leta, ki je dokazala odločen odpor demokratičnih sil proti vsakršnemu ugotavljanju manjšine. Prav ta demonstracija je pokazala, da v Avstriji ne obstajajo le nemškonacionalne sile, ki se neovirano posvečajo protislovenski in protidemokratični gonji, ampak tudi sile, ki smatrajo boj koroških Slovencev za narodno enakopravnost kot sestavni del vseavstrijskega demokratičnega in naprednega gibanja. Predvsem aktivna solidarnost nemških organizacij je osmešila eno glavnih propagandnih laži Heimattienst in njegovih pomagačev, češ da grozi slovenizacija Koroške. Marsikdo, ki je stal vsedle ob strani ali je celo nasel nemškonacionalnim hujskačem, je prav v tem solidarnostnem gibanju spoznal, da fronta ne poteka med „nemškimi domovinskimi čuvarji“ in slovenskimi „ekstremisti“, ampak med silami prijateljstva in humanizma na eni ter silami nacionalizma in reakcije na drugi strani. Seveda tak razvoj ni mogel ostati brez posledic za Heimattienst in njegove pomagače: od tega prvega skupnega nastopa koroških Slovencev in nemških demokratov naprej so se le ti znašli v občutni politični defenzivi.

V tej situaciji je prišel atentat v Miklavčevem kot po naročilu. Omogoča namreč zatiravcem igrati vlogo ogroženih in zatiranih in iz te pozicije še bolj agresivno ščevali proti pravicam koroških Slovencev. Kdor je dan navrh slišal fašistične govore hajmattienstovskih voditeljev v Dobrli vasi, mora spoznati, da ni prišlo do atentata le kakor po naročilu, ampak je bil dejansko naročen.

Naj živi skupni boj vseh avstrijskih demokratov proti reakciji in neonacizmu, za priateljstvo med narodi in narodno enakopravnost!

V avstrijskem in predvsem v koroškem tisku se vedno spet pojavljajo strupeni protislovenski članki, katerih avtorji zavestno prispevajo k zastupljanju odnosov med obema narodoma v deželi. Toliko bolj so zato razveseljivi glasovi, ki skušajo položaj in dogodke na Koroškem prikazati v čim bolj objektivni luči.

Tako objavlja neodvisna avstrijska revija „Profil“ v zadnji številki (22/12. 6. 1974) obsežen prispevek o manjšinski problematiki na Koroškem. Članek v besedi in sliki obravnava današnje koroško „stvarnost“, hkrati pa posveti tudi v preteklost in s svojim pogledom „za kulise“ prispeva marsikaj zanimivega k pojasnitvi, zakaj so stvari na Koroškem danes takšne kot so. Posamezna številka revije „Profil“ stane 15 šillingov.

Iz omenjenega članka pod naslovom „Minderheit in Kärnten: IRA hilft“ ponatiskujemo naslednji odlomek.

Als die Monarchie in Scherben lag, folgte in Kärnten der Krieg dem Kriege. Die einstige Waffenbrüderschaft in des Kaisers Armee wurde zur Waffenfeindschaft unter neuen Fahnen: der Versuch südslawischer Truppen, an der Sprachengrenze innerhalb Kärntens die Schlagbäume einer Staatsgrenze aufzurichten, stieß auf die erbitterte Gegenwehr der Kärntner. Letztlich ausschlaggebend für die Entscheidung durch eine Volksabstimmung war aber nicht der (militärisch verlorene) Abwehrkampf, sondern eine Befragung der betroffenen Bevölkerung durch die amerikanische Miles-Kommission. Was die Deutsch-Kärntner ihren slowenischen Landsleuten noch vor dem Urnengang als „Werk der Liebe“ versprochen, wird nach dem entscheidend von Slowenen erfochtenen Stimmzettel für die Republik Österreich zum Werk der Vergeltung:

Noch bevor Hitler in Deutschland zur Macht kommt, beginnt jene Zwangsdeutsche der Slowenen, die bis heute nicht beendet ist. Bannerträger im Kampf um den Vormarsch des Deutschtums ist die Kärntner Lehrer-

schaft: zum Kärntner Kreuz steckt sie schon Anfang der zwanziger Jahre das Hakenkreuz und gründet 1924 den ersten nationalsozialistischen Lehrerverein des Reiches.

1925 schließt sich ein

„Deutscher Schulverein“ mit dem Verein „Südmark“ zusammen und gewinnt damit zur schulischen auch ein Werkzeug wirtschaftlicher Verdeutschung. Hand in Hand mit dem damaligen „Kärntner Heimatbund“ startet der „Deutsche Schulverein Südmark“ die sogenannte „Besiedlungsaktion“. So wie die Italiener in Sizilien Arbeiter anwarben, um das Bevölkerungsverhältnis in Südtirol zu verändern, präsentierte der Heimatbund „Kärnten als deutsches Siedlungsland“ (Titel einer Heimat-Werbebrochure). Norddeutschen „deutschen Bauern“ wurden nicht nur Kärntner Höfe, sondern auch gleich slowenische Kulis angepriesen, die „geringe

Anforderungen hinsichtlich Unterkunft“ stellten und monatlich um 40 bis 70 Schilling (Frauen die Hälfte) mindere Feldarbeit leisteten.

Der Kampf gegen die Spuren des Slowenentums in Kärnten wurde damals wie heute auch von der wertfreien Wissenschaft geführt. Der deutschsprachige Historiker, Landesarchivdirektor und Heimatbund-Obherr Martin Wutte erfindet 1927 die „Windischen“-Theorie, die wie kaum eine andere des kalten Kärntner Krieges geeignet war, die slowenische Volksgruppe aufzuspalten. Wuttes Kernthese: Unabhängig von den eigentlichen Slowenen gebe es eine

art pochende — „slowenische“ — Bevölkerung. Wobei die deutsche Oberschicht „assimilationswillig“ bald mit „gut“ und „assimilationsfeindlich“ bald mit „böse“ gleichsetzte.

Nach Hitlers Umbruch konnten die ehemals Illegalen im deutschen „Kärntner Heimatbund“ (KHB) auf kleinliche Rücksichten vergessen: Geschäftsführer Maier-Kaibitsch saß in der neuen Landesregierung und sprach als Chef des „Gaugrenzlandamtes“ von der „Liquidierung des in meinen Augen chauvinistischen Slowenentums“.

Die Unterdrückung — Verhaftungen, Auflösung slowenischer Vereinigungen, KZ und schließlich Slowenen-Aussiedlungen — mündete in den Gegendruck der Unterdrückten:

Die Erinnerung an den Partisanenkampf löst noch heute bei vielen Kärntnern traumatische Bewußtseinszustände aus. Denn Kärntens „Heimattreue“, die sich damals der Endlösung der Slowenenfrage nahe wählten, sahen durch den Hitler-Krieg „die Frucht des Kärntner Freiheitskampfes für alle Zukunft gesichert“ (Kärnten-Historiker Martin Wutte). Sie verwechseln Ursache und Wirkung und werten den Partisanenkampf ausschließlich als Verrat an Kärnten. Dabei spielte eben dieser Widerstand — übrigens der einzige militärisch organisierte im Reichsgebiet — in den späteren Staatsvertragsverhandlungen eine nicht unwesentliche Rolle bei der Wiederherstellung eines freien und unabhängigen Österreich...

POŠIROKEM SVETU

BEOGRAD. — Na seji zvezne konference SZDL Jugoslavije so prejšnji teden potrdili izvolitev novega vodstva te najbolj množične vseljudske organizacije. Za predsednika zvezne konference je bil potrjen Dušan Petrovič, za podpredsednika Marjan Cetinič in za sekretarja Marjan Rožič. Predsedstvo zvezne konference šteje skupaj 51 članov, in sicer ga sestavljajo po štirje predstavniki republiških organizacij in po dva predstavnika pokrajinskih organizacij ter nadalje po trije predstavniki družbenopolitičnih organizacij in predstavniki vojske. Predsednik republike Tito pa je bil izvoljen za častnega predsednika SZDLJ.

ORADOUR. — V francoskem kraju Oradour-sur-Glane je bila pred nedavnim spominska svečanost, na kateri so se zbrali udeleženci iz vseh predelov Francije, da se spomnijo svojih rojakov, ki so jih pred 30 leti v tem kraju pobili nacistični zločinci. Dne 10. junija 1944 so — kakor znano — nemški nacisti pomorili celotno prebivalstvo tega kraja, 642 oseb, med njimi 247 žensk in 205 otrok. Kakor so na primer Lidice simbol češkoslovaškega upora proti nemškemu okupatorju, tako velja Oradour za simbol odporiške Francije.

SALZBURG. — Na poti na Bližnji vzhod se je ameriški predsednik Nixon prejšnji teden ustavil na gradu Kleßheim pri Salzburgu, kjer je imel tudi pogovore s kanclerjem Kreiskym in zunanjim ministrom Kirchschlagerjem. Ob tej priložnosti je povabil kanclerja Kreiskega na obisk v Ameriko, kamor bo le-ta po vsej verjetnosti potoval letos jeseni. Kot prava senzacija pa je šla iz Salzburga v širni svet vest, da je ameriški zunanji minister Kissinger na tiskovni konferenci zagrozil z odstopom, če mu ne bodo nehali očitati krivdo za namestitev prisluskovalnih naprav v uradih visokih političnih funkcionarjev. Menda gre za tako imenovane „varnostne ukrepe“, ki so zajeli tudi najvišje politične funkcionarje, in to v času, ko je bil Kissinger še Nixonov posebni svetovalec za vprašanja varnosti.

SOFIJA. — Po podatkih bolgarskega odbora za tisk je naklada dnevnikov in drugih periodičnih publikacij v Bolgariji zdaj dvakrat večja kot leta 1965. Danes izhaja v Bolgariji 693 časnikov in skupni nakladi 380 milijonov izvodov ter 895 revij in biltenov v skupni letni nakladi čez 50 milijonov izvodov.

MOSKVA. — Minulo nedeljo so v Sovjetski zvezi izvolili okoli 1500 poslancev v oba doma vrhovnega sovjeta, to je najvišjega predstavniškega telesa Sovjetske zveze. Med izvoljenimi poslanci so tudi vsi najvišji državni in partijski voditelji. Volitve so potekale pod geslom „Vse za blagor ljudi“, kajti med nalogami, ki čakajo novi vrhovni sovjet, je predvsem tudi priprava načrta za razvoj države do leta 1990. To bo prvi načrt dolgoročnega razvoja, saj so doslej v Sovjetski zvezi poznali le petletne načrte. V novem načrtu bodo dali poudarek vsestranskemu razvoju proizvodnih sil, pospešku znanstveno-tehničnega napredka ter odpiranju velikih gospodarskih kompleksov, kot so npr. vzhodna Sibirija, Kama, Zabajkal, Daljni vzhod in drugi.

KAIRO. — Obisk ameriškega predsednika Nixona v vrsti arabskih držav in v Izraelu je potekal v znamenju novega zbližanja med Arabci in Američani, med katerimi so se odnosi zaradi odkrite podpore Izraelcem med arabsko-izraelsko vojno v zadnjih letih močno ohladili. Med spektakularne „viške“ tega obiska pa nedvomno sodi zagotovilo Nixona, da bo Amerika takoj Egiptu kot tudi Izraelu dobavila jedrsko gorivo in reaktorsko tehnologijo. Ob podpisu tozadevnih sporazumov so sicer zagotavljali, da gre za „miroljubni atom“, vendar pa nihče ne izključuje možnosti, da se tako v Kairu kot v Tel Avivu igrajo tudi z mislijo na atomsko bombo.

CANBERRA. — Avstralska vlada si prizadeva pri skupini zahodnih in drugih držav v OZN, da bi podprle njenega zunanjega ministra senatorja Archibalda Willeseeja kot kandidata za predsednika glavne skupščine Združenih narodov za leto 1975.

RIM. — Kakor smo poročali že v zadnji številki, se je Italija znašla spet v vladni krizi. Predsednik republike Leone je najprej sprejel ostavko Rumorjeve vlade, vendar si je potem premislil in dosedanja vlado po treh dneh spet „poslal na delo“ z utemeljitvijo: v izredno težkem političnem in gospodarskem trenutku, ki terja takojšnje odločitve, naj se vladna koalicija skuša sporazumeti in prebroditi nasprotja, ki jo rušijo. Medtem so bile zadnje nedelje volitve na Sardiniji, kjer so napredne sile zabeležile prepričljivo zmago, kar bo brez dvoma vplivalo tudi na nadaljnji politični razvoj v državi.

OD 25. JUNIJA DO 8. JULIJA V OHRIDU:

Mednarodni seminar OZN o pravicah in zaščiti manjšin

V zadnji številki našega lista smo obširno poročali o pripravah in načrtovanem delu mednarodne konference o manjšinah, ki bo v času od 10. do 14. julija v Trstu. Še pred to konferenco pa bo manjšinska problematika predmet razprav na mednarodnem seminarju Združenih narodov v Ohridu, kjer bodo strokovnjaki iz mnogih držav obravnavali vprašanja „izboljšanja in zaščite človekovih pravic nacionalnih, etničnih in drugih manjšin“. Ta seminar se bo začel že prihodnji teden — 25. junija — ter bo trajal do 8. julija.

Seminar v Ohridu, ki ga smatrajo za nekakšno nadaljevanje podobne prireditve, ki je bila pred leti prav tako pod pokroviteljstvom Združenih narodov v Ljubljani, bo imel izrazito delovno obeležje. Na njem se bodo zvrstili številni referati, ki jih pripravljajo mednarodne skupine znanstvenikov iz vsega sveta.

Že svoječasno dogovorjeni dnevi red predvideva ločitev tematike na dve glavni področji:

- Prvo področje bo obsegalo ukrepe, da se manjšinam zagotovijo človekove pravice na notranji rav-

ni. V tem okviru bodo obravnavali vprašanja pravnega položaja manjšin, uživanja državljskih in političnih pravic ter uživanja gospodarskih, socialnih in kulturnih pravic.

- Drugo področje bo posvečeno meddržavnemu in svetovnemu sodelovanju s ciljem izboljšanja zaščite manjšin. Tukaj bo šlo za problematiko izboljšanja zaščite manjšin s pomočjo dvostranskih in večstranskih sporazumov, s pomočjo preučevanj in študij, pa tudi s pomočjo kulturnih in drugih konvencij med skupinami, ki jih vežejo nacio-

nalne, etnične ali druge vezi. V tej zvezi bodo posebej obdelali tudi vlogo manjšin pri krepitvi ozračja razumevanja in sodelovanja med državami.

Na seminarju bodo navzoči uradni predstavniki naslednjih držav: Avstralije, Avstrije, Brazilije, Bolgarije, Cipra, Čada, Egipta, Ekvadorja, Etiopije, Francije, Gane, Gvajane, Indije, Iraka, Italije, Jugoslavije, Kitajske, Kolumbije, Kube, Madžarske, Nigerije, Peruja, Poljske, Sovjetske zveze, Sri Lanke, Sudana, Švedske, Tajske, Turčije, Velike Britanije, Zaire, Zambije in Združenih držav Amerike. Poleg tega pa se bodo seminarja udeležili tudi predstavniki raznih mednarodnih organizacij.

Posebno dobro so se na seminar pripravili jugoslovanski strokovnjaki, ki bodo sodelovali v obeh skupinah s temeljitimi deli, saj je znano, da ima Jugoslavija marsikaj pokazati in da je lahko za marsikoga zgled pri reševanju nacionalnih vprašanj. V okviru seminarja bodo priredili razstavo o položaju narodov in narodnosti v Jugoslaviji, izšla pa bo tudi posebna knjiga.

Glavni namen seminarja izhaja iz dnevnega reda, ki je zelo obširen in dopušča poglobljeno razpravo. Sicer pa bo seminar brez dvoma velika priložnost, da se pomaga dejavnosti OZN in drugim mednarodnim organizacijam ter ustanovam, ki se ukvarjajo s pravno zaščito manjšin in da se to argumentira z rešitvami, ki so bile že dosežene na državnih ravneh.

Vestnik koroških partizanov je stopil že v osmo leto izhajanja

Odbor koroških partizanov v Ljubljani izdaja kot svoje glasilo „Vestnik“, ki je stopil že v osmo leto izhajanja. Vendar pa pri „Vestniku“, nikakor ne gre le za organizacijsko glasilo v ožjem pomenu, marveč je daleč prerasel prvotno zasnovano in namen članskega obveščevalca ter postal — to lahko ugotovimo brez vsakega pretiravanja — glavni informator široke slovenske javnosti o koroški problematiki.

To važno nalogo opravlja „Vestnik“ že vsa leta, ko v vsaki številki prinaša vrsto zanimivih spisov tako o prispevku koroških Slovencev v skupnem narodnoosvobodilnem boju vsega slovenskega naroda, kakor tudi iz današnje „koroške stvarnosti“, ko živo spremlja in moralno podpira boj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem za doseg narodnih pravic in vsestranske enakopravnosti, hkrati pa opozarja na pojave in dogodke, ki se vrstijo v okviru eskalacije nemškega nacionalizma.

Najnovejši načrti izdajateljstva in sodelavcev „Vestnika“ pa gredo še dalje: Glasilo Odbora koroških partizanov v Ljubljani naj bi preraslo v slovensko revijo, ki bo na svojih straneh obravnavala vso zamejsko problematiko, še naprej pa seveda s posebnim poudarkom na problema-

tiki koroških Slovencev. „Želimo, da bi dobil na straneh Vestnika vsakdo, ki spremlja življenje Slovencev na Koroškem, ne le sprotne informacije, ampak tudi gradivo za poglobljeno spremljanje in proučevanje boja koroških Slovencev za njihove narodnostne, gospodarske in kulturne pravice,“ tozadevno pravi uredniški odbor v prvi številki novega letnika.

Vestnik koroških partizanov lahko naročite v knjigarni „Naš knjiga“ ali pri Zvezi koroških partizanov v Celovcu, Gasometergasse 10.

Župančičeve nagrade ob 25-letnici pesnikove smrti

Dne 11. junija je minilo 25 let od smrti velikega slovenskega pesnika Otona Župančiča. Pred desetimi leti so v počastitev tega velikana slovenske besede ustanovili posebne Župančičeve nagrade, ki jih zdaj vsako leto podelijo za umetniške in kulturne stvaritve, ki imajo poseben pomen za Ljubljano oziroma za odraz njenega kulturnega življenja.

Ob letošnji 25-letnici pesnikove smrti so že desetič podelili tradicionalne Župančičeve nagrade, ki so jih tokrat prejeli: pesnik Gregor STRNIŠA za pesniško zbirko „Okno“; igralec Polde BIBIČ za oblikovanje monodrame Pavla Lužana „Živelo življenje Luke D.“; skladatelj Pavel ŠIVIC za opero „Cortesova vrnitev“; likovni umetnik Dušan TRŠAR za razstavo plastike; arhitekt Janez LAJOVIC za hotel „Kanin“ v Bovcu.

V rojstnem kraju pesnika pa so obletnico njegove smrti počastili s tem, da so na osnovni šoli v Vinici podelili Župančičeve bralne značke.

Prejudicirana obtožba

Metodo atentatov, ki bi utegnili poleg gmotne škode terjati tudi nedolžne človeške žrtve, so te dni obsodili vsi koroški dejavniki. Zato je tudi eksplozija v Miklavčevem, kjer je sicer neuradni sedež Kärntner Heimatdiensta in koroških „brambovcev“, izginila tudi v svojih odmevih s prvih strani koroških dnevnikov. Morda je temu kriva vest, da policijski organi ves primer pospešeno raziskujejo in da doslej še niso ugotovili nobenega sledu za storilcem (ali storilci), morda tudi dokaj lakonska, toda jasna izjava, da ni mogoče nikogar sumiti, pa tudi nikogar izključiti.

In prav v takem ozračju je značilno, da je predsednik Heimatdiensta dr. Feldner, zvest svojim protimanjšinskim in protijugoslovanskim težnjam, na zborovanju brambovcev v Dobrli vasi pripisal krivdo za atentat „zločinskemu slovenskemu šovinizmu“. Še več. V pogovoru s sodelavcem Kärntner Tageszeitung, objavljenem v torek, je svoje izjave še „podkrepil“ s pristavkom, da prihajajo atentatorji iz „skrajno levo usmerjenih krogov“, ki da bi radi „zavestno zastrupili ozračje“.

Za organizacijo, ki je te dni protestirala zaradi „diskriminacije Nemcev in vindišarjev“ na Koroškem in menda prav zato v Dobrli vasi zahtevala znova obvezno ugotavljanje manjšine, ki da želi „slovenizirati“ Južno Koroško, je torej zločinec že znan, s tem pa seveda tudi objekt, ki ga smejo — po lastnih merilih — napadati in žaliti ter mu podtikati karkoli.

To je metoda, s katero v resnici uspešno zastrupljajo ozračje in netijo že tako dovolj razvneto velikonomška čustva določenih krogov na Koroškem. Na resnico, da je Kärntner Heimatdienst s kampanjo letakov, na katerih je podpisan njen predsednik, prav zadnje čase namerno razpihovala protimanjšinsko ihto z navajanjem citatov iz manjšinskega tiska, oziroma manjšinskih protestov zvezni vladi, in napovedovala več akcij „nasprotnikov“, na Benediktinskem trgu 10, kjer kujejo tudi provokativna dejanja, pozabljajo.

Ali bi bilo potemtakem pretirano trditi, da je eksplozijo v domovinskem domu sprožil od heimatdienstovske organizacije najeti atentator ali skupina atentatorjev? Ali ni vmes majhen „požig reichstaga“, je bilo slišati te dni na Koroškem, ki bi dajal Heimatdienstu nekakšno moralno opravičilo pred koroško, še bolj pa pred širšo avstrijsko in svetovno javnostjo, če bi svojo gonjo proti manjšini in sosedni državi okrepil?

To seveda postavljamo kot možnost in ne prejudiciramo ničesar. Zato pa je to storil dr. Feldner in pozabil, da je bilo na Koroškem še več atentatov proti partizanskim spomenikom, pa je večina ostala še do danes nepojasnjena — razen primera Robeža — četudi vodijo niti teh dejanj očitno v eno središče. Namigovanja na to, da je kdo od manjšine kdaj opozoril na primer Južne Tirolske in na „dinamitarje“, se potemtakem lahko vračajo kot bumerang na tistega, ki jih je izrekel. Nekdo ima namreč že v koroški resničnosti bogato prakso...

Koroška deželna vlada je v svojem pozivu javnosti najostreje obsodila „vsako nasilje“, obenem pa pozvala „vse zavedne Avstrijce, naj se ne dajo izzvati od skrajnežev“. V naravi stvari je, da obstajajo nasprotujoča si mnenja in da bodo obstajala,“ je rečeno med drugim. „Zato pa je naloga vseh, da sodelujejo, da bi premostili razlike na miroljuben način, ne pa z grobo silo.“ Obrača se tudi na študijsko komisijo s pozivom, naj čimprej konča delo.

Z nobeno besedo pa poziv ne obsoja protimanjšinskih izpadov na dobljskem zborovanju Kärntner Heimatdiensta, čeprav so bile tam izrečene, kot ugotavlja glasilo KPA Volkswille in v intervjuju s Feldnerjem tudi socialistični Kärntner Tageszeitung, besede, prežete s sovraštvom do slovenske narodne skupnosti, po mnenju prvega vzete celo iz nacističnega besednjaka.

Srečko Panič
(Večer, Maribor, 14. 6. 1974)

STONE SVETINA

233

UKANA

TRETJA KNJIGA

„Naj bodo čigar hočejo. Za vas imamo že pripravljeno novo opravilo. Nekaj takega bo, o čemer je zdravo molčati. Izvolite, Hartwick, cigaro. Nekaj mrtvih več ali manj... Zdaj boste varovali obrežje reke na vzhodu, na zahodu pa železnico. Poglavitno je, da ne bodo vdirali v bazo.“

V uradu ga je čakal šofer.

„Kako, Riegel?“ ga je prijazno ogovoril in mu ponudil cigaro. Odkar ga je zapletel v zveze z vosovci, mu je vsak dan posvečal skrb in ugotavljal temperaturo njegovega razpoloženja. Načelo, da človeka spoznaš šele takrat, ko mu daš priložnost, v tem primeru ni bilo odveč. Šofer je bil dobrodušen. Nekolikanj mlačen patriot, sicer pa sit vojne. Ker je bil nagnjen k temeljitemu izrabljanju pooblastil, za katere ni smel vedeti nihče, je bil prav toliko nevaren kot koristen. Tu je bila vmes ženska. Dobro je vedel, kaj vse ženska lahko stori pri moškem, če ima vročo zadnjico in prekan razum, ki ga vodijo še pamejnejši moški. Saj so podlegli ženskim luknjam celo državniki, ki so se imeli za genialne — in kako ne bi padel v skušnjavo šofer, ki razen vrtenja volana in vrtenja koles in koles ne pozna nič drugega, zlasti pa ne uporabnost žensk in mehanizmov pastil, v katerih so lepa dekleta vaba.

„Dobro, gospod major! Dekletu je popolnoma odveč, da se med naju vmešavajo drugi. Prav nič ni nadarjena za

politiko in zdi se mi, da je prav tako slabo orodje zanje kot sem jaz za vas, če dovolite, da sem iskren. Postaja me strah, da me ne bi ob kaki priložnosti počili. Saj vidite, da njihovih poglavitnih želja ne morem zadovoljiti in da so ugovori, ki mi jih zanje naročate, čedalje manj prepričljivi.“

„Potrpajte, dragi moj Riegel. Zapleteni ste v veliko usodno igro, kjer se ne da tako lahko ustreči. Gre za naju oba.“

„Seveda, toda oni zahtevajo od mene vas, mrtvega ali živega. Ni jim do informacij ne do municije; samo o tem se pogovarjajo, kako bi vas spravil v njihove roke.“

„Zdaj se bodo stvari spremenile. Klical sem vas zato, da čimprej stopite v stik z Nestorjem ali Tončkom. Povejte jima, da so me kazensko razrešili, ker sem zaviral represalije, ker sem bil premalo odločen in grob in ker sem nasedel županu, da nismo požgali naselij okoli jezera. Tudi to jim recite, da je moj namestnik surov in nevaren človek in da bom v kratkem premeščen na vzhodno fronto.“

„Da, gospod major. Toliko mi naročate vsakokrat, da bi bilo najbolje, če bi si malo zapisal in zvečer v postelji nekajkrat prebral.“

„Nobenega pisanja! Kar zapomnite si. Še tole jim lahko poveste, da boste bolj koristni...“

Povedal mu je, katere enote so nanovo prišle, katere odhajajo, kakšna je oborožitev in kam bodo usmerjene akcije.

„Tako. Nekaj naj bo za strah, nekaj pa za zmedo duhov.“

Major Wolf je pobrskal po beležnici. Povedal mu je nekaj imen iz Blejskega kota, o katerih nismo imeli dovolj gradiva, da bi jih zaprli; med temi je bilo nekaj takih, ki so sodelovali z gestapom. Naročil mu je, naj reče, kako je

lišlal v avtomobilu pogovor, da jih bodo v kratkem strpali v zapore.

Ko je šofer zaprl vrata, si je Wolf zadovoljno pomel roke. Nihče ne bo vedel, za kaj v resnici gre. Podobne lažne vesti je raztrosil prek nekaterih žensk, ki so se pod vplivom sovražnikovih zmag začele nagibati k Osvobodilni fronti.

Spomnil se je, da je pozabil naročiti Rieglu nekaj važnega, pa ga je poklical nazaj. Ko je stal mirno pred njim, je rekel:

„Riegel, ne bodite preveč zgovorni pri gospodarju garaž. Steklenica vina ali zavoj klobas sta vredna mnogo manj kot vaša glava. Za takšno ugotovitev ni treba biti poseben računar. Ne prekoračite mojih pooblastil in ne pozabite, da imam povsod ljudi.“ Njegov glas je izzvenel tako pomenljivo, kot bi bil poučen o mnogih stvareh, ki jih je počel Riegel za njegovim hrbtom.

„Da, gospod major! Nič brez vaših pooblastil... Če ste kaj zvedeli, je to laž; s tistim, ki to govori, pa me lahko soočite vsak hip.“

Na večer, ko so skoraj vsi odšli, je Wolf ostal v pisarni. Z Lotte sta pospravljala predale in delala red v veliki železni blagajni, kjer je hranil nekaj največjih skrivnosti. Že dalj časa je pripravljala poročilo o povezavi bele garde z Angleži, kar mu je bil že pred časom naročil sam general. Ko sta spravila stvari v red, je Wolf pobožal svojo vdano občudovalko po licih in jo smeje se vprašal:

„Ti, Lotte, imaš dosti stikov z našimi ljudmi. Povej mi, kaj govore sedaj, ko sem zdrsnil s položaja.“

„Jaz te imam še bolj rada...“ Pogledala ga je vdano, z ljubeznijo v modrih očeh, in nadaljevala: „Ljudje so navadno svinje. Pokopali so te. Za mnoge ne obstaja več. Tisti, ki si jim napravil največ dobrega, najbolj čeljustajo in tolčejo po tebi. Zdaj si najslabši človek, čeprav

Uspel pevski koncert pri Cingelcu na Trati Matura na slovenski gimnaziji

Slovensko prosvetno društvo v Borovljah je preteklo nedeljo pri Cingelcu na Trati priredilo pevski koncert. S tem je ugodilo želji obiskovalcev prejšnjih prireditev boroveljskega društva, ki je z velikim uspehom obnovilo svoje delo. Kot znano so boroveljčani od lani naprej imeli že vrsto prireditev, na katerih so nastopale kulturne skupine sosednih Slovenskih prosvetnih društev. Vse prireditve so bile izredno dobro obiskane, kar je dokaz, da je v Borovljah in v okolici še veliko zanimanja za slovenske kulturne prireditve. Tako je bilo tudi v nedeljo popoldne, ko so ljubitelji slovenske pesmi do zadnjega kliča napolnili Cingelcovo dvorano, kjer so prisluhnili pesmi nastopajočih zborov.

Predsednik Slovenskega prosvetnega društva Andrej Wieser je v imenu društva najprej pozdravil nastopajoče pevske zборе in sicer mešani pevski zbor „Mojcey“ iz Trebinje pri Št. Ilju, pevski zbor Tržiški oktet in moški pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva „Edinost“ iz Pliberka. Andrej Wieser pa je ob tej priložnosti pozdravil tudi podpredsednika Slovenske prosvetne zveze župana Hermana Velika, mestnega svetnika Oražaja in druge vidne osebnosti.

S koncertom je pričel mešani pevski zbor „Mojcey“, ki ga vodi Pavle Kernjak, skladatelj in harmonizator številnih koroških narodnih pesmi. S svojim nastopom je pri občinstvu našel prirčen sprejem. Njegov zbor je izredno doživel

zapel vrsto pesmi, ki so pri občinstvu izzvale buren aplavz. Pri tem pa je treba povedati, da je pevski zbor „Mojcey“ zelo mlad in je izvedel šele nekaj nastopov. Posebno razveseljivo pa je, da so med pevci tudi zelo mladi ljudje, kar je posebno spodbudno.

Boroveljski prosvetlaši so k sodelovanju povabili tudi pevce iz sosedne Slovenije — svoje neposredne sode — Tržiški oktet, ki ga vodi Franc Šabaron. Že sestava okteta zahteva sigurno zasedbo pevcev in tako so tržiški gostje peli lepo ubrano. Zelo posrečen je bil tudi njihov izbor pesmi in so zato pri publiku našli prirčen odmev.

Koncert je zaključil moški pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva „Edinost“ iz Pliberka, ki ga vodi Valentin Hartman. Tudi pliberški gostje so s svojim ubranim petjem navdušili in tako zaključili lepo popoldne slovenske umetne in narodne ter tudi pesmi drugih narodov.

Tudi letos sta na slovenski gimnaziji v Celovcu nastopila k maturi dva osma razreda. V tem šolskem letu je maturiralo 33 dijakov in dijakinj. Pismena matura je bila med 6. in 11. majem, usna matura pa med 11. in 15. junijem.

V 8. a razredu, kateremu je predsedoval pri maturi strokovni nadzornik dr. Valentin Inzko, je nastopilo k izpitu 18 kandidatov in kandidatkinj. Z odličnim uspehom je maturirala Vavti Štefka, z dobrim uspehom pa Sienčnik Sonja. Poleg tega je v tem razredu zrelostni izpit uspešno opravilo še 13 kandidatkinj in kandidatov. Trije kandidati so bili v enem predmetu zavrženi na jesenski rok, in sicer en dijak iz nemščine, en dijak iz latinščine, tretji pa iz matematike.

8. b razredu je predsedoval višji študijski svetnik prof. Janko Schnabl, ker je v tem razredu nastopila k maturi tudi hčerka nadzornika dr. Inzka. V 8. b razredu je maturiralo 15 dijakinj in dijakov. Ker so maturo opravili vsi uspešno, je ta razred izobesil belo zastavo. Z dobrim uspehom so maturirali v 8. b razredu: Čop Branko, Hobel Cvetka, Inzko Alenka, Maierhofer Silvija in Ogris-Kropivnik Katarina.

Do sedaj je maturiralo na slovenski gimnaziji 367 maturantov. Maturitetno slavlje je bilo v hotelu Korotan ob Vrbskem jezeru, kjer so spregovorili: ravnatelj dr. Pavle Zablatnik, oba predsednika izpitne komisije, v imenu 8. a razreda Sonja Sienčnik, za 8. b razred Franc Merkač, v imenu staršev pa ravnatelj glavne šole Herman Germ.

Maturantom čestitamo k uspešnemu zaključku srednješolskega študija ter jim želimo obilo uspeha pri nadaljnjem študiju in v poznejšem poklicu.

Svatne - Št. Jakob v Rožu

Še ni dolgo tega, ko smo v našem listu brali, da je Janez Koren pd. Volanjak v Svatnah obhajal svojo 90-letnico, danes pa moramo na žalost poročati o njegovi smrti. V sredo 12. junija smo ga od doma v Svatnah spremili na pokopališče v Št. Jakobu, kjer je našel svoj poslednji počitek.

Janez Koren je bil doma na Lazu pri Št. Jakobu. Po plebiscitu se je priženil k Volanjaku v Svatne. Bil je dober in priden gospodar. Predno se je poročil je delal pri gradnji karavanškega predora in pri gozdni upravi Lichtensteina, ki ima

svoj sedež v Podrožci. Pred prvo svetovno vojno je služil triletni vojaški rok, potem pa je bil še štiri leta v vojski, kjer je dosegel čin štabnega narednika. V plebiscitni dobi je stal na strani svojega slovenskega ljudstva. Kot poveljnik skupine domačinov med Podrožco in Rožekom, se je boril za interese Slovencev na tem področju. Pozneje je bil okrog 20 let občinski odbornik v Št. Jakobu. Posebnost Volanjaka je bila, da je bil izredno hraber in odprtega značaja. Vedno je jasno in odločno izpovedal svoje mnenje in zaradi tega ni imel težav, nasprotno, vsi so ga spoštovali in upoštevali. Po drugi svetovni vojni je predal posestvo sinu. Ker je bil zelo povezan z naravo, je visoko gori pod Babo pasel živino in tako užival sredi svojih ljubljenih gora. Verjetno je bila ravno ta doba merodajna, da je dosegel tako visoko starost.

Volanjakovega očeta danes ni več med nami. Z njim smo izgubili močan steber v zgradbi slovenske skupnosti. Tolaži nas dejstvo, da bodo njegovi potomci nadaljevali tam, kjer je Volanjak končal in da bodo tako ohranili tradicijo znane Volanjakove hiše v Svatnah.

Pogrebni obred sta opravila domači župnik Karicelj in župnik Česen. Ob odprtem grobu so se od pokojnika poslovili domači cerkveni pevci in dr. Vinko Zwitter, ki je v nagrobnem govoru orisal življenje in trpljenje tega slovenskega rodoljuba.

Pokojnega Volanjaka bomo ohranili v lepem spominu, svojcem in sorodnikom izrekamo naše globoko sožalje.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na

LIKOVNO RAZSTAVO

v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku. Otvoritev bo v soboto 29. junija 1974 ob 9. uri in bo odprta do 1. julija 1974.

Razstavljajo:

Hanin Franc pd. Lipej v Cir-kovčah
Arbeitstein Ernst, Pliberk
Mišic Valentin pd. Zilan v Čr-govičah

Pri otvoritvi bo sodeloval vo-kalni kvintet s Prevalj.

K številni udeležbi vabi društveni odbor

Mariborski književniki brali v Škocijanu

Pretekli petek je Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ v Škocijanu priredilo literarni večer na katerem so iz svojih del brali književniki Pododbora društva slovenskih pisateljev v Mariboru. S tem nastopom so mariborski pisatelji vrnil obisk ustvarjalcem slovenske besede na Koroškem. Kot znano, te stike omenjeno društvo že nad deset let goji s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu, ki je posredovala tudi nastop v Škocijanu.

Tokrat so prišli pisatelji in pesniki — Nada Gaborovič, Slavko Jug, Leopold Suhodolčan, Janez Švajncar in Branko Rudolf. Brali so v mali dvorani farnega doma v Škocijanu, kamor je prišlo lepo število ljubiteljev slovenske besedne umetnosti. Dobrodošlico je gostom izrekel predsednik škocijanskega društva Miha Kapp, v imenu gostov pa je spregovorila predsednica Pododbora društva slovenskih pisateljev Nada Gaborovič, ki je navzočim poročala o sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo. Izrazila je veselje, da so to pot prišli med slovenske rojake v Škocijanu.

Obiskovalci so z velikim zanimanjem prisluhnili besedi književnikov. Čeprav so na literarnem večeru bili navzoči le odrasli, je pri le-teh bilo veliko zanimanje za mladinsko književnost in so zato navzoči avtorji, ki imajo velika priznanja tudi na področju mladinske literature, brali

tudi iz svojih mladinskih del. Po zaključenem branju se je med avtorji in poslušalci razvil živahen pogovor in marsikdo je priznal, da je prvič doživel živ stik z avtorjem. Vsi so izrazili željo, da bi do takih večerov v prihodnje še prišlo.

Mariborske književnike je spremljal tajnik Slovenske prosvetne zveze Andrej Kokot, ki jim je pred nastopom razkazal nekatere zanimivosti Podjune. Mariborski književniki so ob tej priložnosti povabili koroške literate, da v jeseni pridejo na Štajersko, kjer bodo gost Pododbora društva slovenskih pisateljev v Mariboru.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na zabavno prireditev

POLETNA NOČ

v soboto 13. julija 1974 ob 20. uri pri Brunerju v Lobniku. Za ples igrajo

KATARINŠKI FANTJE BELLAMIES

Med drugim bodo na voljo tudi specialitete na ražnju.

K številni udeležbi vabi društveni odbor

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

si zahteval delo in red in ti ni bilo do skupnih zabav. Pri-voščijo ti. Celo neupodobnost, oholost in nezaupljivost ti na tihom očitajo. In kaj še vse! Pavedala mu je, kar je slišala od kolegov in nekaterih zalezovalcev, ki so mislili, da sta v slabih odnosih.

Wolf je kadil cigaro, se sprehajal po sobi in poslušal. Ko je dekletu zmanjkalo besed, se je obrnil k njej in skoraj ukazal:

„Kdo je to govoril?“

Zdaj ni mogla več nazaj. Morala mu je naštet vsa imena. Sedel je na mizo in dopolnil svoj notes s seznamom svojih nasprotnikov.

Potem je vprašal.

„Lotte, ali tudi ti misliš, da sem na tleh?“

„Ne, Helmut, tebe ne podere nihče. Premočan si, da bi te kaj vrglo s tira.“

„Pametna si. Ljudje se radi prenačijo. V zmoti sodijo o stvarih, ki jih ne poznajo. Afričani pravijo, da je lahko brcati mrtvega leva, toda jaz nisem mrtvi lev. Nevarno se je bližati ranjenemu. Zdrav zbeži, ranjen pa vedno napade.“

Rad živim, Lotte, toda ta svet je tako nor, krivičen, zmeden in nevhvaležen, da ga ne bi kdo ve kako nerad zapustil. Manj mi je do življenja kot do časti. Najteže prenašam neumnost tistih, ki imajo v rokah oblast in denar. Bolj zopni so mi od garjevih psov. Hvaležnosti se nisem nikoli nadejal. Če sem komu napravil kaj dobrega, sem mu zato, ker mi je bil všeč. Večina ljudi pa dobroto ne samo pozabi, temveč so celo jezni sami nase, kadar se spomnijo tistega, katerega je bilo treba prositi. Pa pustiva to, Lotte! Premlada si, da bi lahko razumela te vzroke zmede, čeprav si že precej časa pri nas.“

„Prav nič nisem rada tu. Če bi bila sama izbrala delo,

sem tukaj spoznala ljudi, ki se jih ne bom mogla nikoli spominjati s spoštovanjem, če ne zameriš.“

„Prav nič, draga moja. Policija je umazan, krvav stroj. Celo meni je že do grla. Kljub temu pa je tu še vedno bolje, kot pa pobijati se na neki blatni, usmrajeni fronti z ljudmi, ki jih nisi ne poznal in oni ne poznajo tebe. To je duhovno še bolj kretensko. Fronta, boj, zmage, obeti — to vleče človeka le toliko časa, dokler te mizerije ne spo-zna od blizu. To je mašinerija, ki gazi in melje vsevprek, dokler se ne ustavi. Tiste, ki vedo, in tiste, ki ne vedo, za kaj gre. Tiste, ki tvegajo zavestno in mislijo, da bodo imeli kaj od tega, in prav tako tiste, ki vedo, da ne bodo imeli ničesar...“

Gledala ga je z odprtimi očmi, skoraj zaprepadeno.

„Kaj govoriš? Za to bi te obesili, če bi naju kdo poslušal! Kaj takega nisem pisala niti na zaslišanjih najhujših nasprotnikov.“

Videl je, da so jo njegove besede vznemirile.

„Sama sva. Včasih mi je vsega dovolj. Z nekom moram biti odkrit. Vsega ne morem nositi v sebi. Če bi povedal vse, kar mislim, bi me že stokrat obesili. Če to govorim tebi, pomeni, da te izredno cenim in ti zaupam.“

„Jaz te ne bi nikoli izdala, Helmut.“

„In če bi me? Kdo bi ti verjel? Jaz bi te prvi postavil na laž. Dokazal bi ti zvezo z nasprotniki, ki so te prisilili k temu, da bi me spravili s poti. Končala bi v koncentracijskem taborišču, če te že ne bi precej postavili k zidu.“

Bila je čisto zmedena.

„Tudi tako se dela? Tega nisem vedela.“

„Tudi tako in še drugače, draga moja.“

„Kaj pa sodišča?“

„Beži no, sodišča so lutke, ki jih premikajo nevidne niti rok oblasti iz ozadja. Smo v položaju, ko te napravimo lahko za nasprotnika kakršne koli vrste. Če se nam zdi,

te obtožimo kriminala ali izdaje države. Lahko te napravimo za komunistko. In čeprav bi bila nedolžna, bi te lahko predstavili za prostitutko najslabše vrste. Če je treba, se najdejo priče za vse in tudi dokazi. In ne samo to. Tudi priznanja, kakršna koli hočeš. To je prav tako preprosto, kot so v srednjem veku izsiljevali iz žensk priznanje, da so občevala s hudičem.“

„Helmut, le zakaj me plašiš?“

„Saj ne plašim tebe. To ti govorim zato, da boš vedela, da se nekaj takega lahko že jutri pripeti meni ali pa še komu drugemu, pomembnejšemu od mene. Po tej logiki so izginjali generali in veličine, ko je šlo za to, kdo bo tvoril vrh oblasti.“

„Ne zameri mi, prosim, Helmut, to mi je tako tuje... Smilijo se mi ljudje. Tudi tisti, ki jih mi tukaj obsojamo in tako kruto iztrebljamo. Čeprav samo pišem, sem živčno čedalje bolj izmožgana.“

„Vojna je, draga moja. Tudi oni nas spravljajo s sveta. Sprva smo jih mi bolj uspešno, zdaj pa nam kar dobro vračajo. In kdo ve, kaj vse še bo!“

„Ti ne veš, kako se bojim. Lahko se zgodi, da bi jim prišla v roke. V vili, kjer stanujem, so našim pobrali vse orožje. Pri belem dnevu, ko smo bili na kosilu! Vse je izginilo, z oskrbnico in njeno družino vred.“

„Vem. To se ne bo ponovilo. Bodi vesela, da niste vsi skupaj sredi noči zleteli v zrak! To je bil načrt drznega dilanta. Poskrbel sem, da še drugače zastraženi.“

„Helmut, prosim te, če ne bom delala več pri tebi, kot mi obetajo, me spravi ven iz policije, v kakšen civilni urad; najraje pa bi šla domov na Koroško. Tudi mami ni všeč, da sem tukaj, in očetu, ki je na vzhodni fronti, tudi ne!“

Pogledal jo je postrani.

Koroški umetniki obiskali Kostanjevico

Kulturna izmenjava med Koroško in Slovenijo je v zadnjem času bila bolj pasivna. K temu so brez dvoma doprinesli dogodki znane gongje proti koroškim Slovencem, kar je vplivalo tudi na uradno kulturno izmenjavo. Vendar pa je tu treba priznati iskreno prizadevanje nekaterih kulturnih organizacij in ustanov, ki so kljub temu gojile stike s sosedno Slovenijo. Med leti sodi tudi Zveza koroških pisateljev, ki je letos v Celovcu predstavila pesnika Danela Zajca in Vena Tauerja. V okviru sodelovanja s slovenskim PEN-klubom in Ljubljani pa so preteklo soboto v Kostanjevici na Krki predstavili pet koroških umetnikov. Slikarja Karla Brandstätterja z reprezentativno likovno

razstavo, ter pesnike Hansa Giggerja, Walterja Nowotnya, Hansa Rengerja in Andreja Kokota. Vsak avtor je prebral eno pesem, njihova dela pa sta interpretirala gledališka igralca Štefka Drolc in Tone Kuntner.

Celotno prireditev je organiziral predsednik Dolenjskega kulturnega festivala Lado Smrekar, ki je goste uvodoma tudi pozdravil in predstavil. Slavnostni govor pa je imela predsednica slovenskega in podpredsednica svetovnega PEN-kluba pisateljica Mira Miheličeva, ki je ob tej priložnosti med drugim naglasila, da je sodelovanje zlasti med sosednimi narodi potrebno in koristno. Opozorila pa je tudi na nedavne protislovenske izgrede skrajnežev na Koroškem, ki so skaličili odnose med obema sosednima deželama in ki spominjajo na razmere pred in med drugo svetovno vojno, ki so prinesle Evropi, zlasti pa Jugoslaviji toliko gorja. Mira Mihelič je nadalje poudarila, da takšne izgrede odklanjajo in opozarjajo na nevarnost, ki zaradi tega grozi mirnemu sožitju narodov v tem delu sveta, da pa pozdravljajo manifestacije, kot je to srečanje, ki dokazuje, da se ljudje dobre volje in poštenega hotenja najdejo tostran in onstran meje in skušajo z resno voljo premagati nasprotja in pravem duhu internacionalizma in koeksistence med narodi.

Ob tej priložnosti je spregovoril tudi avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Riesenfeld, ki je izrazil zadovoljstvo nad takim sodelovanjem in naglasil posebno veselje, da so v Kostanjevico prišli umetniki obeh narodnosti Koroške, ki s svojo dvojezičnostjo predstavljajo celotno umetniško podobo dežele.

V imenu gostov je spregovoril predsednik koroškega PEN-kluba Walther Nowotny, ki je posredoval pozdrav koroškega deželnega glavarja, zatem pa je orisal umetniško podobo slikarja Brandstätterja. Besede pozdrava pa je spregovoril tudi predsednik občinske skupščine inž. Niko Kurent, ki je prav tako pozdravil tako obliko sodelovanja.

Otvoritev likovne razstave in literarni večer v Kostanjevici je brez dvoma bila pobuda za nadaljne tovrstne stike med obema deželama in pri katerih člani slovenske narodne skupnosti sodelujejo kot enakovredni predstavniki koroške kulture.

Taki stiki bi vsestransko morali najti širše moralne podpore, kar bi brez dvoma pripomoglo k boljšim odnosom večinskega naroda do slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Nonča vas

Pred nedavnim smo se na nončavaškem pokopališču za vedno poslovili od Martina Bolhe, pd. Brdnikovega očeta.

Pokojni se je rodil pred 82 leti v Završeh pri Slovenjem Gradcu. Njegovi starši so kupili Brdnikovo domačijo. Z njimi je prišel tudi sin Tinej, ki mu je bilo takrat šele 10 let. Mlada leta je preživel na novem domu in pridno pomagal gospodariti staršem. Kmalu je moral prevzeti kmetijo in s tem tudi skrb in težave gorske kmetije.

Kdor pozna pobočje Komlja, ve, da njive in travniki niso v najugodnejši legi za obdelovanje. Vendar mladega Tineja težko delo ni ustrašovalo. Globoko je zaoral v Brdnikove njive in uspeh ni izostal. Pred dobrih 50 leti je pripeljal na svoj dom mlado ženo iz okolice Železne Kaple. Pridno sta gospodarila in življenje jima je podarilo več otrok. Pokojni Brdnikov oče je bil tudi izvrsten sadjar in čebelar. Zlasti v sadjarstvu je beležil lepe uspehe, saj je bil daleč naokoli priznan napreden sadjar. Odlično so mu uspevale češnje, jabolka in hruške. Vse te sado-ve je prodajal, ali pretapljal v žlahtno kapljico, ki je slovela daleč naokoli. V življenju Brdnikovih pa ni šlo vse brez nesreč in žalosti. Tik ob koncu vojne se je smrtno ponesrečil sin Jozej, katerega smrt Brdnik ni mogel preboleti. To pa še ni bilo dovolj, leta 1949 mu je umrla še žena in zapustila družino neposkrbljeno. Ponovno se je poročil s sedanjo ženo Hanco, ki je rajnemu dobro gospodinjila in skrbela zanj do zadnjega.

Brdnikov oče je bil vesele narave in dobrega srca. Bil je dober sosed in rad je pomagal vsem tistim, ki so bili pomoči potrebni. Vselej se je zavdal svoje narodnosti. Kljub obilnemu delu je vedno našel čas za narodov blagor. Vedno in povsod se je udeleževal naših sestankov in prireditev, kandidiral na slovenskih listah, skratka bil je povsod prisoten, kjer se je šlo za pravice koroških Slovencev. Nikoli ni zatajil svojega pokolenja, tudi ne takrat, ko je pri nas vladal hitlerizem. Ni se ustrašil zasledovanj in groženj. Vneto in z ljubeznijo je podpiral partizane in s tem doprinesel lep delež za svobodo našega življenja. Prepričani smo, da bo tudi njegov naslednik sin Tinej hodil po stopinjah pokojnega očeta in po

Letovanje naših otrok na Jadranu

Tudi letos bo letovala skupina naših otrok na morju, in sicer v Savudriji od 8. do 29. avgusta 1974.

Starši, ki želijo poslati otroke na letovanje, naj vložijo pismeno prošnjo, iz katere mora biti razvidno: Ime, poklic in naslov staršev, ime otroka in izjava, če je že bil na letovanju in kolikokrat. Tej prošnji je treba priložiti:

- zadnje šolsko spričevalo,
- priporočilo krajevne prosvetne ali zadržne organizacije,
- osebno izkaznico s sliko in
- režijski prispevek za dokazano socialno potrebne otroke šil 600.— (za ostale je treba plačati šil. 1.000.—)

in vse skupaj poslati do najkasneje 24. julija 1974 na naslov: Počitniška kolonija, Gasometergasse 10, 9020 Klagenfurt - Celovec.

Vožnjo do Ljubljane in nazaj plača vsak udeleženec sam.

Posebno opozarjamo, da posameznih dokumentov ne sprejemamo. Za prijavljenega velja šele otrok, za katerega so bili hkrati oddani vsi dokumenti. Po 24. juliju ne sprejemamo več prijav.

Za vsakega otroka je treba poleg navedenih dokumentov oddati tudi zdravniško spričevalo, ki pa ne sme biti izstavljeno prej kot 8 dni pred odhodom skupine na letovanje. Iz zdravniškega spričevala mora biti razvidno, da je za otroka letovanje na morju priporočljivo in če je otrok občutljiv za antibiotike (penicilin i. dr.). Šele ko prejmemo to spričevalo, velja otrok za dokončno prijavljenega.

Otroci uživajo na letovanju zdravniško zaščito, ki obsega:

- primerno sanitarno oskrbo pod vodstvom zdravnika,
- prvo pomoč in zdravstveno nego za lažja obolenja,
- ob težjih primerih takojšnji prevoz v najbližji zdravstveni zavod.

Otroci pri počitniškem zavodu niso zdravstveno niti nezgodno zavarovani. Zato si morajo starši pri svoji pristojni zavarovalnici oskrbeti poverilni nalog za Jugoslavijo (Betreuungsauftrag für Jugoslawien), ki naj bo izstavljen za čas bivanja v Jugoslaviji.

Za osebno izkaznico otroka velja izkaznica (Personalausweis), ki jo izstavi okrajno glavarstvo, ali pa polni list.

Za letovanje pridejo v poštev le otroci v starosti od 9 do 14 let, pri čemer imajo prednost otroci, ki še niso bili na letovanju. Otroci, ki so bili že tri in večkrat na letovanju bodo upoštevani samo v primeru, da bo še kakšno mesto prosto. Starši, katerih otroci bodo sprejeti na letovanje, bodo po končanem prijavnem roku in po predložitvi zdravniškega spričevala dobili pismeno obvestilo in potrebna nadaljnja navodila.

Opozarjamo, da je število otrok, ki jih lahko sprejemamo, omejeno in bodo otroci sprejeti po vrstnem redu prijav in po zdravstveni ter socialni potrebi.

njem prevzel vse dobre lastnosti in posebnosti.

Pokojnik je imel plemenite lastnosti — iskrenost in poštenje. Spoštovali pa so ga tudi nemško govoreči sodeželani, to pa zato, ker je vedno zagovarjal medsebojno spoštovanje in

razumevanje. Da je bil pokojni res priljubljen in cenjen, je pričala velika množica žalnih gostov, ki ga je spremljala na njegovi zadnji poti. Naj mu bo lahka domača zemlja, ki jo je vedno tako ljubil. Ženi in otrokom izrekamo naše globoko sožalje.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

„To prepustiva času. Očetu bova poslala za novo leto škaflo cigar in kaj toplega za v čevlje.“

Zazvonil je telefon. Šef izpostave iz bližnjega mesta je nekaj poročal z razburjenim glasom.

„Takoj pridem!“ je rekel Wolf ledeno.

„Spet bom ob noč, Lotte. Namesto da bi bila najina ...“

Oblekel je usnjen plašč, se opasal s pištolo in vrgel šmajser čez rame.

Vzdihnila je:

„Upam, da ni zadnja!“

Poročnik Laske ga je sprejel pri vratih svoje pisarne. Togo zravn in ostrizen do vrha lobanje je s svojimi ozkimi, drobnimi očmi spominjal na dogo pred gospodarjem.

„Izdaja, gospod major! Odkril sem agenta v izpostavi!“

Wolf je od jeze rahlo pobledel. Da se je zgodilo prav sedaj, ko bo padlo vse na njegov račun! Naglo je usekal: „Ali vas nisem že pred mesecem posvaril, da pri vas ni vse v redu?! Zagotavljali ste, da imate v rokah vse niti. Kdo je ta ušivi pes?“

„Tolmač!“

„Tolmač?!“ Opozarjal sem vas tudi nanj, vi, noreci! Kolikokrat smo že ugovarjali, da so tolmači najšibkejša točka v našem stroju!“

Stopila sta v pušči, sivi urad.

„Dokazil!“

„Tu so, gospod major!“ Laske je porinil pred Wolfa usnjeno torbico in kup dokumentov, razloženih po mizi. To so bile fotokopije navodil, seznam agentov in nadrobno pisano poročilo, kaj so jetniki izdali pri zaslišanju.

„Naša enota izvidnikov je ubila kurirja, ki je bil namenjen v vosovski štab, in mu zaplenila torbo.“

„Kdo je videl njeno vsebino?“

„Nihče razen mene!“

Wolf je hodil z rokami v žepih po sobi.

„Zavoljo tega greste lahko že jutri pred zid. Jaz sem torej zavoljo vas padel v nemilost in izgubil položaj!“

„Zelo žal mi je, gospod major. Ali naj se ubijem sam?“

„Kje neki! To ne bi dosti pomagalo ne vam ne meni. Ti dokazi morajo s poti,“ je pokazal z roko na fotokopije.

„Ta čečkarija o zaslišanih pa naj ostane.“

Oba sta gledala, kako so plameni upepelili nevarni papir. Ob zoglenelih ostankih je bilo obema laže pri srcu.

„Kje ga imate?“

„V sosednji sobi, gospod major.“

Laske je prižgal luč. Na tleh je ležal fant, ki ga je major nekajkrat videl, pa ga ne bi prepoznal. Obraz je imel razbit in zabuhel, krvav in otekel. Roke je imel vklenejene tako trdo, da so mu pomodrele in prsti skoraj odmrli. Zvezane pa je imel tudi noge.

„Zdelali ste ga pošteno. Nekaj takega bi se pravzaprav prileglo vam, ki ste mu to omogočili. Odvežite mu noge!“

„Dvigni se, pes!“ je zarjul Laske, ko mu je odvezal noge in ga brnil v hrbet.

„Nehajte, človek!“ je viknil Wolf. „Znano vam je, da nisem prijatelj tako neokusnih prizorov. Pred seboj imate nasprotnika, ki je bil pametnejši od vas. Sedite,“ je ponudil tolmaču stol.

Fant se je sesedel in se s komolci ujel za mizo.

„Vse je priznal, gospod major!“

„Kaj je za vas vse? Če človeka tako zdeloš, kot ste le-tega vi, še to pozabi, kar v resnici ve. Sam ga bom zaslišal. Ne maram, da ga moti vaša prisotnost, zato počakajte v vaši sobi.“

Ko sta bila sama, je Wolf začel z mirnim glasom: „Čujte, Debec! Priznati mi morate, da ste nas nesramno ukanili! Nismo vas rešili službe v vojski zato, da bi nas tukaj goljufali! Sicer bi vam moral čestitati, da ste nas tako dolgo vodili za nos. Vendar vam takoj povem, da nimam dosti časa. Če ste pametni, boste odgovorili na nekaj vprašanj; morda bi jaz lahko kaj storil za vas.“

Jetnik ga je nekaj časa začudeno gledal. Bilo je splošno znano, da Wolf ne pretepa ujetnikov, vse drugo pa je bila skrivnost.

Prililil je, da bo odgovarjal.

„Kaj ste izdajali in kako dolgo?“

„Vse, gospod major, do česar ima tolmač dostop. Ker poveljnik ni zaklepal stvari, sem nekaj strogo zaupnih pisem tudi prefotografiral.“

„Za koga ste delali?“

„Za vojsko državne varnosti.“

„Za Tončka, kajne? Ste bili z njim v stikih?“

Povezan sem bil samo s človekom, ki so ga ubili sredi noči in dobili njegovo torbico.“

Šele sedaj je postalo Wolfu jasno, zakaj so v zadnjem času izginjali drug za drugim nekateri njegovi agenti na tem področju. Moral si je priznati, da je bil sam premalo pazljiv, ker se je ukvarjal preveč s seboj in z Angleži.

Prižgal si je cigaro.

„Želite kaditi?“

„Ne, hvala,“ je odvrnil jetnik.

„Napravili ste nam nepopravljivo škodo. Zanima me samo to, zakaj ste izrabili naše zaupanje. Ali vas je morda kdo prisilil?“

„Nihče, gospod major... Tudi vi se borite za svoj narod. Jaz sem se za svojega, borimo pa se vsak na svoj način.“

Mamice, privadite svoje otroke na vodo

Otroci se večkrat bojijo vode in jih ne moremo odvaditi tega strahu. Ker je to posebno težko za tiste mamice, ki vzamejo otroke s seboj na morje, smo vam za danes pripravili nekaj nasvetov, kako odvaditi otroke te bojazni.

Prvo pravilo je: nikdar siliti otroke v vodo, pri tem tudi ne pomagajo nobeni laskavi obeti, temveč je treba otroku približati vodo tako, da mu nekako dajete zgled. Same hodite po vodi, igrate se z žogo, smejte se in podobno; skratka prikažite otroku, kako prijetno se počutite v vodi. — Kaj hitro boste tudi njemu vzbudili željo, da vas bo posnemal.

Nikoli pa ne smemo kopati otrok v vodi, ki je hladnejša od 20 stopinj Celzija. Kopanje v jezeru ali morju namreč ne sme nikoli ustvarjati neprijetnega občutka, ali celo vzbujati drget. Če se otrok po prihodu iz vode ne segreje, ga moramo oviti v brisačo in dobro otresti. V vsakem primeru pa je priporočljivo, da otrok po kopanju teka po plaži in se igra. Pri tem se bo ogrel.

Otroke, ki imajo radi vodo, lahko kopamo že pred tretjim letom, vendar jih takrat ne smemo kopati večkrat na dan. Do tretjega leta lahko pustimo otroke v vodi le nekaj minut, šele po 12. letu ga lahko pustimo v vodi pol ure in to samo takrat, če smo prepričani, da zna res dobro plavati.

Preden pa začnemo učiti otroke plavati, mora broditi po plitvi vodi in šele postopoma ga navadimo na globljo vodo. Pri tem mu tudi vi pomagajte, hodite z njim po vodi, tako da ga vodite za roko; vozite ga na hrbtu počasi po gladini in podobno. Prvi stik z vodo pod materinim vodstvom bo otroke ohrabil. Počasi ga obrnite na trebuh in ga tako vozite po vodi. To večkrat ponovite, istočasno pa naj plava z rokami in nogami. Nazadnje ga naučite dihanja v vodi. Najprej ga vadite tako, da bo imel samo usta pod vodo, potem glavo in končno naj se privadi tako imenovane "tunkanja". Pomčite ga, naj globoko vdihne zraka preden gre pod vodo, potem naj ga počasi izdihava, tako da se vidi v vodni površini mehurčki. Ko ga tako popolnoma odvadimo strahu pred vodo, se bo z lahkoto naučil plavati.

Poskusite!

ZDROBOV PRAZENEC: 4 dl mleka, 2 jajca, pol kg pšeničnega zdroba, malo soli in maščoba.

Mleko in jajca žvrkljamo, pridamo pšenični zdrob, osolimo, dobro zmešamo in pustimo vsaj 1 uro, da se zdrob napije. V pekef damo malo maščobe in na vročo zlijemo testo, pečemo v pečici, potem razdoblamo in še malo prepražimo.

MRZLE NADEVANE TELEČJE PRSI

Potrebujemo telečje prsi, 20 dkg zmlote svinine, 20 dkg zmlote telatino, 5 jajca, 10 dkg sardel, sok in lupino ene limone, žličko gorčice, sol, malo popra, en dl vina, 5 dkg prekajene slanin, 10 dkg gnjati, eno do dve kumarici, okisano vodo ali kostno juho, jušno zelenjavo.

Telečje prsi pripravimo za polnjenje. Svinino, telatino, jajca, drobno sesekljano sardelo, limonin sok, naribano limonino lupinico, gorčico, sol, poper in vino dobro zmešamo. Nato dodamo na kocke rezano slanino, sesekljano gnjat in kumarico. Nadevamo prsi, sešijemo in kuhamo v slani vodi dve uri z jušno zelenjavo. Pustimo, da se popolnoma ohladi s tekočino vred. Mrzle narežemo na kose in serviramo.

Zdravljenje brez zdravil

V mnogih deželah se vedno bolj uveljavlja naravno zdravljenje najrazličnejših bolezni. To gibanje dobiva tudi pri nas vedno več pristašev. Gre za uporabo zdravilnih dejavnikov, ki nam jih neposredno nudi narava.

Med naravna zdravljenja prištevamo — poleg že znanega in preizkušenega klimatkega zdravljenja — tudi zdravljenje s surovo, nekuhanega vegeterijanske hrane, temeljito čiščenje z občasnim gladovanjem, poseben dihalni način in vzpostavlanje duševnega ravnotežja. Dokazano je, da moramo z vsemi temi naštetimi načini ozdraviti

Žleze so krive

V puberteti, med trinajstim in petnajstim letom se pri dekletih, in v isti meri pri fantih, pojavljajo čisto zelo neprijetne spremembe na koži obraza, na vratu, dekolteja in na hrbtu. Praviloma mastna koža, v kateri je izločanje lojnic že pospešeno, se tako pretirano masti, da se v zadnji fazi srečujemo z gnojnimi oblikami acnae vulgaris.

Vzrok najdemo predvsem v delovanju endokrinih žlez, saj pojav po 25. letu mnogokrat sam po sebi izgine. Poleg tega ga odkrijemo še v prebavnih in ostalih nepravilnostih telesnega delovanja ali boleznih organizma, pomanjkanju vitaminov, predvsem vitamina A.

V vseh primerih, kadar gre za mastno in istočasno mozoljavo kožo, svetuje kozmetičarka vedno najprej splošen pregled pri zdravniku. Če zdravniku uspe najti vzrok, je primer takorekoč že ozdravljen. Nadalje svetujemo vedno zelo strogo dieto, pri čemer prepovedujemo: svinjsko in prekajeno meso, delikatese, čokolado, začimbe, poživila, kavo in alkohol.

Poleg diete svetujemo še čim več gibanja na svežem zraku in ukvarjanje s športom, da telo v potujo izloča kar največ toksinov. Svetujemo čim več sončenja in obsevanja z umetno lučjo. Pri čiščenju kože pa svetujemo izjemno previdnost. Mora biti zelo premišljeno; kožo pred čiščenjem in po njem sproti razkužujemo. Po končanem čiščenju s posebno kovinsko zanko, ki se imenuje žlička in nadomestuje stiskanje s prsti ovitimi s stanečvino, obsevamo obraz z ultraviolettimi žarki. Takšne luči za obsevanje so pri nas dosegljive in niso niti tako drage, če računamo, kakšno škodo lahko preprečimo na mlademu obrazu za celo življenje. Opozorjam, da obsevanje ne sme trajati več kot eno do dve minuti.

Nato jo namažemo z ustreznimi kozmetičnimi ali v lekarni, po receptu pripravljenimi proizvodi, ki kožo ščitijo pred škodljivimi zunanjimi vplivi, istočasno pa nadomeščajo neustrezno lastno mastnost kože. Na tržišču se je pojavilo nekaj izdelkov, namenjenih samo prizadetim, mozoljavi koži obraza. Pri tem naj še enkrat opozorim, da samo dosledno upoštevanje vseh navodil daje lepe rezultate. Kajti naš namen je, da z ustreznimi nego prizadete kože preprečimo, da na koži ostanejo brazgotine.

Številne hude kronične bolezni, pri katerih se dosedanj priznani načini zdravljenja niso obnesli. V mnogih deželah že obstajajo posebne bolnišnice za naravno zdravljenje bolezni.

OSNOVE BIOLOŠKE TERAPIJE

Človeško telo je tako sestavljeno, da more sleherna groba nepravilnost v naravnih zakonih telesa pokvariti normalno delovanje posameznih telesnih delov. Nezadostna, čezmerna in nepravilna prehrana, veliki napor, nezadosten počitek, nečist zrak, nepravilno dihanje in psihična nestabilnost morejo izzvati — kadar trajajo dlje časa — bolezen, ki se kaže na najrazličnejše načine. Njeni znaki, po teoriji naravnega zdravljenja, terjajo aktiviranje obrambnih telesnih moči. Z biološko terapijo moremo te moči krepiti in jih usmeriti v določeni smeri. Po pojmovanju naravnega zdravljenja neposredni povzročitelji bolezni niso infekcijske klice, temveč posledica nepravilnosti v telesu, ki so nastale pred infekcijo in si omogočile bivanje v njem. V popolnoma zdravem telesu se infekcijske klice ne morejo ugnezdi in povzročiti bolezni.

SUROVA HRANA — ZDRAVILO IN IZVOR MLADOSTI

Znano je, da poznamo vedno več kroničnih bolezni, ki so nastale kot posledica dolgotrajne slabe prehrane in neurejene prebave, in da se zdravstveno stanje hitro popravi, če spremenimo način življenja in način prehrane. Pri tem je zlasti pomembna surova hrana: sveže sadje, zelenjava, nekuhanega mleka in živo žito. Po zatrdjevanjih priznanih strokovnjakov so glavni sestavni deli surove hrane vitamini, beljakovine, mineralne soli in akumulirana sončna energija; vse to odstranimo — delno ali popolnoma, — kadar hrano pečemo, kuhamo ali konzerviramo. Surova hrana je lahko prebavljiva,

do skrajnosti jo izrabljamo pri ustvarjanju energije, hkrati pa daje našemu telesu vse potrebne sestavine za nadomeščanje in ustvarjanje novih celic.

Tako se obrambne moči našega telesa popolnoma uveljavijo v borbi zoper sleherno bolezen, tudi pri najhujših, kot so na primer tuberkuloza, rak, padavica, revma, srčne bolezni in podobno. Vrh tega je biološka terapija idealna za ohranjenje mladosti.

BIOLOŠKA TERAPIJA — PRAKTIČNO

Le nekaj najosnovnejših navodil; podrobna mora predpisati zdravnik in jih prilagoditi posameznemu bolniku glede na njegovo osebnost.

Zjutraj in zvečer približno pet minut telovadbe, potem pa si masirajte telo zjutraj s hladno, zvečer pa s toplo vodo. Vsak večer poskusite klistir s kamiličnim čajem. Bodite čimveč na svežem zraku in občasno globoko in ritmično dihaite (4:4:4 — vdih, zadržek, izdih).

V prehrani se izogibajte mesu, masti ali jajcem. Jejite čimmanj kruha, več pa svežega sadja, zelenjave, nekuhanega mleka, jogurt, kislo mleko in svež sir. Poglavitna hrana je žitna kaša, ki jo takole pripravimo: 100 gramov grobo zmlele pšenice, četrt litra mleka, 100 gramov nastrganega korenja, 200 gramov sesekljane sadja, 100 gramov zmlelih orehov, 100 gramov medu in sok polovice limone. Vse to zmešamo in uživamo vsak dan sveže. Seveda moramo žilno kašo pripraviti vsak dan. Količine moremo zvišati in sestavne dele po želji spreminjati, a vedno mora biti v kaši najmanj 100 gramov žita, pšenice ali koruzne make.

Če čutimo občasno željo po kuhani in mesni hrani, vzemimo nekaj grizljajev, da si potolažimo "lakoto", hrano pa dolgo grizimo in jo imejmo precej časa v ustih.

Tak način prehrane bo pokazal vidne uspehe že po dveh tednih in ga zdravniki ne priporočajo zgolj bolnikom, temveč tudi zdravim nad štiridesetim starostnim letom.

Ribezovo vino

Zrel ribez sprešamo. Če nimamo preše, jagode zmeščamo in sok precedimo skozi platnen prtč. Na približno 12 litrov soka dodamo 15—20 litrov vode in 8 do 10 kg sladkorja. Tako zmešanemu soku primešamo še približno pol litra čistih vinskih droži ali čiste kulture vinskih kvasnic. Sok nalijemo v sodček ali v balon, vendar posoda ne sme biti polna. V sodček ali steklenico vtaknemo kipelno cev. Odprtino okrog cevi, bodisi v steklenici ali v sodčku, neprodušno zapremo. Drugi konec cevi vtaknemo v kozarec vode. Tako zrak ne more v posodo do soka, iz posode pa lahko odhaja po cevi ogljikov dioksid. Sok naj bo v toplem prostoru, približno

17 do 20 stopinj Celzija. V 5 do 6 tednih sok prevre in se izčisti. Vino moramo sedaj pretočiti. Steklenico ali sodček moramo naliti prav do vrha in dobro zamašiti. Vino nato pretočimo okrog novega leta, nato aprila ali maja in spet naslednjo zimo. Potem šele sok lahko prelijemo v steklenice, ki jih zamašimo s prekuhanimi zamaški in zalijemo s parafinom. Steklenice hranimo v hladnem prostoru. Vino pa lahko ostane tudi v sodu, vendar mora biti dobro zaprto. Čez leto dni pa ga moramo pretočiti. Ribezovo vino ohranimo več let in je njegova kvaliteta po 3 do 4 letih najboljša. Vino je pitno že po prvem pretakanju.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

Wolf je otmil cigaro v pepelnik in spremenil obraz. V njem je dozorel sklep. Jetnik mu ga je prebral iz oči, v katerih ni bilo čustva; v njem se je zrcalila samo ledeno mrzla in kot britev ostru logika.

„Ali bi vi izdali Tončka, če vam podarim življenje?“ „Tudi če bi ga lahko, ga ne bi, pa če bi mi podarili dvojce življenj!“

„Žal mi je, izgubili ste možnost! Vse, kar lahko storim za vas, je nagla smrt brez procedur in zaslišanj... Če pride v stroj uradnega postopka, se ne izognete počasnim mukam. Vaš šef, ki zasluži kroglo prej kakor vi, vas bo ubil na begu. Šli boste po stopnicah navzdol in skušali z zvezanimi rokami preplezati železno ograjo, ki deli prostore policije od vhoda. Ko boste dosegli vrh ograje, vas ne bo več.“

Jetnik je prebledel. Vstal je in odšel vdano naproti svoji neizbežni usodi.

Pred železno pregrado je Laske ukazal:

„Zlezite gor!“

Jetnik je vlekel svoje raztepeno telo in zlomljeno valjo centimeter za centimetrom, počasi, kot bi z vsakim trenutkom podaljšane življenja čakal, da se bo zgodil čudež rešitve.

Dosegel je vrh. Laske je dvignil roko in ga ustrelil v glavo. Telo je trznilo in obviselo na železni mreži.

Vmrla sta se v pisarno. Pokadila sta vsak eno cigaro, potem pa sta poklekala stražo. Ko so se zbirali okoli trupla, da bi napravili zapisnik, se je na betonski tlak nacedila velika luža krvi.

veljujoči general, je bil dosežen. Obe diviziji so zaposlili na ozemlju med Sočo in idrijskimi planotami ter Trnovskim gozdom. Gorenjska se je oddahnila od nenadnega pritiska brigad. Za novo leto je general hotel imeti mir. Vedel je, kako se bo ta ofenziva končala. Namenoma s svojimi polki ni udaril sovražniku v hrbet, ker je reorganiziral svoje sile. Zakaj bi pomagal, da bi se na njegov račun uveljavljala nekdo, ki mu je na tihem vseskozi metal pod noge polena? Nemške enote so sicer dosegle predvidene položaje, toda brigade so se jim vse po vrsti izmuznile in se izognile odločilni bitki.

O tem je premišljal general, ko je njegov črni, veliki mercedes v spremstvu izvidnikov na motorjih in avtoblindah drvel po gorenjski cesti proti Bledu. Visokogorje se je kopalo v prelestni luči zahajajočega sonca. Škratno rumeni požar se je prelival v dolino, kjer so modre sence.

Ta čudoviti prizor je bil generalu fako pri srcu, da je ukazal zapeljati okoli jezera. Želel je videti čarobni odsev v vodni gladini. V Zaki je naletel na samotnega sprehajalca s psom. V njem je prepoznal Wolfa. Dal je ustaviti.

Majord se je umaknil s ceste. Ko je zagledal generala, je podzvestno stisnil roke k bedrom, počil s petami in pozdravil.

„Na kakšni sledi sem vas našel, gospod major?“ ga je z vzvišenim porogom vprašal general.

„Dresiram psa, gospod general. Pa za racami oprezujem, ko ni rib.“

General se je zasmejal:

„Vi raje lovite ljudi! Pustite ribe, race in pse, če je nočete skupiti.“

Samo to je rekel in ukazal vžgati motorje.

„Da, gospod general!“ je kot avtomat odgovoril Wolf. Dvignil je roko in stal ko steber, dokler kolona ni izgnila za ovinkom.

„Škoda, da nisem sežgal poročila agenta Alfe in pustil, da bi jih korpusni diverzanti pognali v zrak,“ si je dejal. Besen je bil na generala. Misel, da lahko vojno izgube, ni bil dovolj velik vzrok za izbruh tako dolgotrajne jeze...

General je vsako novo leto najraje pričakal ob zasneženem jezeru, med prijatelji in znanci svojega štaba. Mnogo je dal na dobro nemško tradicijo praznovanja božičnih dni. Rad je obdaroval znanke, pošiljal in sprejemal čestitke in se sploh držal lepih navad. Tu je po navadi sestavil tudi čestitke svojim enotam, vsem delevim policijskim polkom SS, vojski, ki mu je pomagala, žandarjem, graničarjem, tajni policiji, ki so vzdrževali njegovo neomejeno oblast v pokrajini.

Prijetna leta je z Wolfovo pomočjo pisal na široko, tokrat pa se jim je samo zahvalil za sodelovanje in jih spomnil, da so to leto mnogi kameradi omahnili v smrt. Ni pozabil na pozdrav ranjenim in bolnim. Še posebej se je spomnil tistih, ki so povečali pokopališče junakov.

Z mešanimi občutki je ustavil kolono pred hotelom Toplice, kjer ga je že pričakoval Ivanko s spoštljivo držo in smehljajem brezhibne vljudnosti. Ta uglajenec ga je še vedno izdajal Tončku, ne da bi Wolf ali kdo drugi zaslužil kaj sumljivega...

„Dragi Ivanko!“ je dejal general. „Najprej mi pošljite brivcal!“ Potegnil si je po bradi. Ni prenesel hrapave kože. Moral je biti obrit vsak dan, da je bila koža gladka kot pri dojenčku.

Še preden se je dobro namestil in se razgledal po jezeru, je bil brivec že tu s samo zanj nabrušeno britvijo in vljudnim smehljajem.

(Dalje v prihodnji številki)

Sanje o Capriju

Jane je nepremično strmela skozi kuhinjsko okno. Bil je lep dan. "Teta Maudie se je poročila z groznim človekom in če pomislim, da bi tudi mene skoraj doletela taka nesreča..." Jane je začela rezati paradižnik in pripravljati obložene kruhke. Poznala je to staro zgodbo o teti Maudie in stricu Tedu. Njena mati ga je prva spoznala, teta pa ga je z lažjo pridobila zase. Res, da njeno življenje ne pozna denarnih težav, toda ali je srečna? "Bo tudi moje življenje tako, ne pusto, a vendar tako prazno, brez jedra?" Mislija je na Richarda, svojega ljubezen in svojega velikega željo — poročno potovanje na Capri. Richard je vedel zanj, toda ali razume? To so bile njene sanje, ki so rastle z njo. Od takrat, ko je zagledala v potovalni agenciji sliko Caprija in je tiho prisegla: "Na Capriju bom preživela medene tedne!" Potem je deklica vzdihnila; zaradi peg na nosku in neenakomerno rastočih zob. Sedaj ni bilo več sledu o tem. Njeni zobje so bili beli in ravni in pege so si pridobile Richardovo naklonjenost. Mogoče jih celo ljubi, ljubi kot vse, kar je njeno. Samo njene sanje o Capriju?

"Nekega dne te popeljem tja, samo zdaj si tega ne moreva privoščiti," ji je nekoč obljubil. Zakaj gleda tudi to tako praktično? Lahko bi porabila denar, ki jima ga je podaril očka za poročno darilo. Toda ta njegova stvarnost: "Oprema spalnice bo trajala!" In vendar ne bo! Nič ne traja dalj kot izpolnjene sanje! V tem sta se razlikovali. Jane je bila sloka, sverlolasa, odločna, a vendar sanjiva, Richard visok, temen, s svojimi sivimi očmi pa tako stvaren.

"Richard je prišel," je rekla mama. Jane je slišala škripanje peska pod kolesi njegovega staromodnega avtomobila. V srcu se ji je zganilo nekaj toplega, prijetnega, kakor vedno, kadar je čutila njegovo bližino.

Richard je vstopil, pozdravil njene starše in potem pogledal Jane s pogledom, ki je pripadal samo njej.

Za dobro voljo

"Kaj veste vi, samec, o nas ženskah?" boče zasmehovati neka starejša gospodična zakrknjenega samca. "Zadosti — saj zato sem ostal samec!" ji ne ostane dolžan.

Ona je odbila ženitno ponudbo. Razočarano zavzdihne zavrnjeni snubec:

"Če bi bil zelo bogat, gospodična, ali bi me potem lahko ljubili?" "Ljubila ne, toda poročila bi se z vami prav gotovo."

"Kadar se zjutraj obrijem z novo britvico, se počutim ves dan svežega in prerojenega in najmanj za deset let mlajšega," pravi mož ženi.

"Oh, Jože, ali se ne bi poskusil obriti včasih zvečer?"

Škot ves dolgi večer pleše z ljubko rojakinjo. Bilo je že krepko po polnoči, ko sta zaplesala počasni valček.

"Saj ste lahki kot pereček," je navdušen Škot.

"Nič čudnega," očitajoče zastoka plesalka, "saj že od včeraj opoldne nisem nič jedla!"

— Rad bi par rokavic za ženo.
— Katero številko, prosim?
— Ni važno! Saj jih bo itak zamenjala.

— Ali ste bili včeraj na "Figarovi svatbi"?
— Ne, toda moj mož mu bo poslal brzojavne čestitke.

"Pomislite, ponoči sem sanjal, da sem snubil najlepše dekle v našem mestu!"

"Ah, res? Pa sem privolila!"

— Dober dan. Včeraj sem srečala svojega moža, pa me ni videl.
— Vem, mi je povedal.

"Pripravljena?" "Seveda ne," se je nasmehnil oče, "lepa dama ni nikoli gotova."

"In kako je z možmi?" je pomislila Jane. Bila je pripravljena in celo kruhke je pripravila. Do kosila bosta sicer pri Thei, toda pot bo dolga.

Sedela je poleg njega, v njegovem nelepem, a udobnem avtomobilu in se počutila nenavadno varno.

"Penny zanje," reče Richard.

"Moje misli? Več so vredne. Sicer pa veš!" Vedel je, da spet misli na Capri, kjer bi porabila zdaj njima tako potrební denar. Toliko stvari potrebuje.

"Kaj je narobe s teboj?"

"Nič, samo da sem morala sama preživeti počitnice. Veš, učila sem se graditi gradove iz peska."

"Gradove iz peska?" je pomislil Richard. "Zal tudi v oblakih." Bila je tako ganljivo mlada. Njenih dvajset let proti njegovim osemindvajsetim. Njene otroško zaupljive oči. S

DOMISLICE

- Dolgočasnej je oseba, ki vas prikrajša za samoto, ne da bi vam priskrbel družbo.
- Bogataš je toliko zadovoljen s svojim bogastvom, kakor siromak z beraštvom.
- Na lesniki nikdar jabolko ne zraste.
- Kdor vpraša, ali je treba, ne da rad.
- Na srcu treznih in na jeziku pijanih je resnica.
- Banalne misli so ose, ki kradejo med.
- Občudovali je treba smelost pri ljudeh, ki s tem lahko vse izgubijo, in za držanost pri tistih, ki z njo nimajo kaj pridobiti.
- Glasbo ustvarjajo narodi; skladatelj naredi samo aranžma.
- Imperializem je mednarodna kleptomanija.
- Izkušnja je ime, ki ga damo svojim napakam.
- Pijančev konj dobro za krčmo ve.
- Amor strelja tudi strupene puščice nesrečne ljubezni.

Ondan sem bral v nekem časopisnem članku, da boluje štirikrat več moških kot žensk zaradi želodčnega čira. Tak članek spodbudi seveda vsakega moškega k premišljevanju. Zatorej sem se vprašal, odkod neki se znajde ta bolezen. In takoj sem začutil v bližini želodca nekakšno napetost. Obenem sem se spomnil, kako sva se prejšnji večer z ženo pomenkovala. Približno takole:

"No, ljubica, kaj bo za večerjo?" sem jo vprašal.

"Preizkusila sem nov recept," je odgovorila moja žena. "Jastog a la Newburg. Najbrž ti ne bo dišalo."

"Jastog a la Newburg," sem zaklical prese-nečen, "to je imenitno! Pohiti, da ga lahko poskusim!"

Pol ure kasneje smo sedeli pri večerji. Žena je prinesla pripravljeno jed.

"Zdaj mi pa odkrito povej svoje mnenje," je menila. "Če ti ne diši, ga nikar ne jej."

Poskusil sem. "Sijajen je, naravnost sijajen!" (Istočasno sem pomislil: Njeno naslednje vprašanje se bo glasilo, če ni preslan.)

"Ga nisem malo preveč solila?" je vprašala.

"Kje neki, povsem pravilno je začinjen."

"Že vem, preveč sem ga popoprala."

"Ne bi rekel."

"Ti si hotel reči, da sploh ne okusiš popra."

"Seveda ga, ni ga pa preveč. Tudi riž je izvrsten."

"Riža, ki je predpisan v receptu, nisem mogla dobiti, zato sem morala vzeti drugo vrsto. Najbrž sem prav to naredila napačno."

"Prav ničesar napačnega nisi storila," sem rekel in se skušal obvladati. "Riž je čudovit in jastog nič manj. To je točno takšna večerja,

svojo ljubeznijo ji mora nuditi vse, da ne izgubi te zaupljivosti. In kopica njenih želja, o katerih si še sama ni prav na jasnem.

Richard je zgodaj izgubil starše in moral je paziti na vsak penny.

"Richard, kakšna je Thea?" ga je nenadoma vprašala. Še nikoli prej je ni videla. Slišala pa je že precej o njej. Celotek njenih knjig prebrala. Zdaj gre k njej.

"Kakšna je? Draga, ne morem razumeti tvoje bojazni pred tem srečanjem. Zakaj? Saj je čisto navaden človek."

Zmajala je z glavo. "Richard, pravijo, da bi se lahko poročil z njo." Torej to je!

"Smešno, nikoli ne bi mogel živeti z njo." Podzavestno je rekel nekaj, kar ni bilo res. Ustavil je avto, se obrnil k njej in jo objel.

"Poslušaj, ljubezen, jaz sem človek, ki ljubi samo eno in Thei se ni posrečilo, da bi bila ona ta!" Poljubil jo je. Vse je bilo urejeno. Le v Jane je ostal še delček bojazni pred tem srečanjem. Theina dela so bila zelo priljubljena in njen vzpon do slave je bil tako nenavaden in hiter. Upal je, da bo prijazna z Jane.

Toda bojazen se je vrnila, ko sta se približala Theini hiši. Bila je tako ljubka in prijazna med starimi drevesi, ki so rastle v bližini. Nekoliko zapuščen vrt je le poudarjal njeno toplino in domačnost. Thea je bila visoka, temnolasa, v dolgih hlačah in temnozelenem puloverju. Njen nasmeh je bil topel; kar čutiš njeno toplino, se je zdelo Jane. Stisk njene roke je bil moški, a vendar je bila tako ženska.

V hiši je bila zanimiva zmeda starega in novega, najboljšega od obeh časov. Sama je postregla s kosilom. Po pogovoru z Richardom je bilo kaj hitro lahko ugotoviti, da sta stara prijatelja. Kaj več kot prijatelja? To je bilo nekaj, česar ni bilo mogoče uganiti. Thea in Richard sta bila zelo sorodna človeka.

Po kosilu so šli vsi trije na vrt.

"Tvoja živa meja potrebuje nege."

"Res," se je strinjala Thea. "Grem pomit posodo."

"Grem pomagat," je dejala Jane. Nikoli ne bi verjela, da Thea sama pomiva posodo. Nenadoma Jane ni bila več nervozna, bila je popolnoma gotova in je hotela biti sama s Theo, čeprav je vedela zakaj.

"Kako prijetna kuhinja," je rekla Jane in pomislila: tu bi se lahko igrala ali mogoče celo delala. Mislija je na Theo, ki piše knjige, na to Theo v kuhinji, na Theo, ki je poznala Richarda...

Thea je govorila, o hiši, o stvareh,

kot sem si jo že ves dan želel."

S to izjavo sem pa najbrž pretiraval, zakaj takoj mi je segla v besedo: "Prav nič ni potrebno, da si tako sarkastičen. Saj sem ti samo želela pripraviti presenečenje."

"Nikakega namena nimam, da bi bil sarkastičen. Toda, kaj naj ti rečem? Saj sem ti vendar povedal, da mi diši. Ti to ne zadostuje?"

ART BUCHWALD

Izvolite želodčni čir

"Edino, kar zahtevam od tebe je to, da si odkritosrčen. Mar zahtevam preveč? Nič zato, če nočeš jesti, ne bom užajen! Naj ti mogoče namesto tega pripravim obložene kruhke?"

"Ne maram obloženega kruhka! Rad bi si privoščil tegale jastoga. Končno je to vendar naša večerja, ali ne?"

"Prav nič ni potrebno, da vpiješ! In če že hočeš vedeti: To je zelo draga večerja. Saj sem morala kupiti celega jastoga."

"No in? Saj je tudi vreden svoje cene."

"Kar mislija sem si, da boš rekel to. Ampak jaz sem tista, ki mora shajati z denarjem za gospodinjstvo."

"Kaj se res ne moreva pogovarjati o ničemer drugemu, kot o tem prokletem jastogu?"

"Saj sem vedela, da ti ne bo dišalo," je rekla.

"Kaj se ti spet sanja?"

"Saj si rekel, prokleti jastog!"

"To je rečenica. Nisem govoril o tvojem jastogu, govoril sem tako v splošnem o jastogih"

Smeh stoletij

Nekdo je vprašal slavnega dramatika Shawa: "Ali verjamete, da je tisti, ki se oženi v petek, vse življenje nesrečen?"

"Seveda verjamem," je odvrnil Shaw. "Zakaj pa naj bi bil petek izjema!"

Johann Wolfgang Goethe, za katerega je francoski pesnik Jean Moreas dejal, da je največji Nemec prav zato, ker je najmanj Nemec, je nekega večera sedel v gostilni in pil vino z vodo. Pri sosednji mizi je sedela družba objestnih študentov, ki so pili vino. Eden od njih vpraša Goetheja:

"Čemu mešate vino z vodo in ga tako kvarite?"

Pesnik mu pojasni:

"Sama voda napravi živa bitja nema; to dokazujejo ribe. Samo vino vodi v neumnost; to dokazujete vi, mladi gospodje. Ker pa ne želim biti ne eno ne drugo, mešam vino z vodo."

Mark Twain je bil bolan. Dva dni ni smel nič jesti, šele tretji dan mu je strežnica prinesla čisto malo močne juhe, kot je bil naročil zdravnik.

"Več vam ne smem dati," je žalostno pristavila strežnica.

"Prav," je dejal Twain. "Zdaj bi pa rad bral. Prinesite mi prosim — da ne bo preveč — zanimivo poštno znamko!"

V mestnem gledališču v Moskvi so igrali "Strička Vanjo" Antona Čehova. Avtor je s prijateljem Gorkim sedel v parterju. Sredi dejanja opazi Gorki, da je eden od gledalcev, ki je sedel pred njim, krepko zasmrčal.

— Ti, je dejal Čehovcu, tamle pa nekdo spi pri tvojem delu!

— Mošič se, moj dragi, je odvrnil Čehov. Ta je bil že včeraj navzoč pri tvojem "Nočnem azilu" in se še do zdaj ni prebudil.

ki jih je naredila zanj, in spraševala Jane za svet, kaj lahko še popravi. "Zakaj mi je vseč?" je mislija Jane. "Lepa je."

"Veš, ti si pravo dekle za Richarda," ji je rekla.

Šli sta gor, da bi pripravili postelje.

"Kako ljubke sobe!" Jane se je zdelo, da sanja, kot da so tu tiste njene neuresničljive sanje. "Kot hiša iz pravljice." Za vrati je opazila prtljago. "Jutri odpotujem," je pojasnila Thea. "Zelo rada potujem." Prtljaga se je zdela Jane nekam osamljena, prtljaga za samo eno osebo.

"V hiši ne bo od jutri nikogar, dokler ne bosta prišla sem z Richardom za medene tedne. Upam!"

Presenečenje je bilo prehitro, da bi se Jane lahko obvladala. "Ti Richard ni povedal? Mogoče je želel, da jo najprej vidiš. Take vrste človek je."

"Taka je kot Richard," je pomislila Jane. "Vedno se mi je zdelo, da je to hišica za medene tedne." Tokrat ni bilo veselosti v njenem glasu, samo gotovost.

Jane ni bila razočarana, mislija je na prtljago, prtljago za eno osebo.

"Reci Richardu, ko se bosta vračala, če se odločiš. V vasi dobiš ključ." Skupaj sta odšli na vrt.

Jane je tiho sedela poleg Richarda, mislija je na Theo. Za nekaj je skušala biti hvaležna Thei.

"Prijetna hišica?" jo je vprašal Richard.

"Mislim," je počasi odgovorila, "da bi bil to čudovit prostor, kjer bi lahko preživela najine medene tedne." Zavrl je in se obrnil k njej.

"Medene tedne?"

"Kaj pa drugega?"

"Tu doli?"

"Tu doli. Ne na Capriju."

"Tu doli, proč od osamljenih višav, v dolini, kjer bova skupaj!" Zo-pet se je spomnila Thee in njene prtljage.

Niti nisem vprašala Thee, kam potuje, "je rekla nepričakovano. Na Capri," je rekel vdano in nekoliko proseče.

Pogledala ga je. Njen pogled je bil žalosten, pa ne zaradi izgubljenih otroških sanj, temveč zaradi Thee.

"Torej sploh ne maraš jastogov."

"Ne vseh jastogov," sem zastokal in se krčevito potrudil, da bi našel pameten izhod iz te zagate. "Tale jastog mi vsekakor diši."

"Še nekaj ga je, če bi ga hotel vzeti," je rekla moja žena in me pričakujoče pogledala.

"Prosim, rad bi še malo," sem odgovoril.

"Ni pa treba, da ga ješ samo iz vljudnosti."

"Saj ga tudi ne jem iz vljudnosti, temveč zato, ker sem lačen."

Nekaj minut sem molčal in upal, da je ta snov pogovora zdaj izčrpana. Toda kot običajno sem se motil.

"Otrokom tudi ni dišalo," je rekla moja žena. "Otroci ne vedo, kaj je dobro," sem odgovoril.

"Veš kaj, prihodnjič bom jastoga raje kar vrgla v krop. Najbrž jim omaka ni bila všeč."

"Otroci nimajo radi mastnih omak," sem ji pritrdil.

"Tebi se torej zdi omaka premasna?"

"Kaj pa še. Rekel sem samo, da je bila omaka za otroke premasna."

"Tudi vino je v njej," je rekla moja žena.

"Vem, da je vino v njej. Kaj misliš, da tega ne spoznam po okusu?"

"Že spet vpiješ. In sploh, danes nimamo posebnega poobedka. Lahko pa dobiš puding ali malo kompota."

"Ne maram poobedka," sem rekel. "Do grla sem sit."

"Saj nisi skoro nič jedel."

"Vem," sem odvrnil ves izčrpan. "Mislim, da bom dobil želodčni čir."

"No, če pa to misliš," je končala moja žena pogovor, "potem je pa že boljše, da si ne privoščiš tako mastnih jedi."

ŠPORTNI VESTNIK

● NOGOMETNO PRVENSTVO BREZ SLOVENSKEGA MOJSTRA

Preteklo nedeljo so se na Koroškem končala nogometna prvenstva v ligah, prvih in drugih razredih. Znani so vsi mojstri, znani pa tudi tisti klubi, ki se bodo v novem nogometnem prvenstvu 1974-75 znašli v nižji skupini od sedanjih. Mojster koroške lige se glasi SCA Št. Vid, ki pa kljub lovoriki ne bo tekmoval v višji regionalni ligi, ker so taisto opustili ob reformi „avstrijskega nogometa“. V zapadni podlgi je mojsterski naziv osvojil VAS, v vzhodni pa enajsterica iz Frantschacha v Labotski dolini.

Mojstri v prvorazrednih skupinah so postali Mallnitz, Čajna, Wietersdorf in Grabstanz, v drugih razredih pa se glasijo prvouvrščeni Nikolsdorf, Kleinkirchheim, Bodendorf, Wölfnitz in St. Michael v Labotski dolini.

Iz zgornjih vrstic je razvidno, da se tudi v letošnjem nogometnem letu med prvouvrščenimi klubi ne nahaja nobeno slovensko moštvo. Največje izglede je sicer imela enajsterica Slovenskega atletskega kluba, ki pa je vse upe pokopala v spopadu z novopečenim moštvom iz Wölfnitza. Kakor vemo, se je tekma po vodstvu 2:0 za SAK končala 3:3 in je gostom prinesla najvažnejšo točko prvenstva 2. D. razreda. Po remiju z SAK je Wölfnitz imel prosto pot do najvidnejšega mesta v tej skupini. Zdi pa se nam, da je drugo mesto Slovenskega atletskega kluba prav tako velik uspeh, saj je enajsterica SAK prav častno končala letošnjo sezono, namreč brez poraza. Iz lestvice je jasno razvidna premoč dveh klubov: premoč mojstra Wölfnitz in SAKa. SAK, ki je z dvema točkama zaostanka vicemojster, je kar 14 točk več zbral kot tretjeuvvrščeni Launsdorf. Res je nekoliko bridko dejstvo za SAK, da je po petih letih obstoja nič manj kot trikrat zaporedoma osvojil 2. mesto, vendar se bo treba s tem sprijazniti in zbrati za novo nogometno sezono 1974-75 svežih moči. Izredno zadovoljstvo je zmagati, častno pa je tudi sodelovanje.

V 2. koroškem E razredu sta tekmovala dva „dvojezična“ zastopnika: Šmihel in Globasnica. Šmihel se je tekmo čelega prvenstva nahajal v vodilni trojici in ob koncu zasedel dobro tretje mesto za St. Michaelom in Labotom. Njegov naskok napram četrtouvrščenim znaša 7 točk. Zadovaljni so tudi odgovorni nogometnega moštva v Globasnici. Z devetim mestom so se mnogo poboljšali, če primerjamo končno stanje s stanjem po jesenskem prvenstvu.

V 2. C razredu sta se Št. Janž in Bilčovs v primerjavi s stanjem ob zimskem premoru poslabšala. Bilčovs je peti, Št. Janž pa sedmi. V Št. Janžu so nad slabo uvrstitvijo tako razočarani, da krožijo vesti o opustitvi nogometnega moštva, katerega sestav je bil nekdanji popolnoma slovenski. Kakor Slovenski atletski klub se je tudi Št. Janž že nekajkrat skoraj znašel na najvidnejšem mestu svoje skupine, pa je tik pred koncem vselej kapituliral.

● SAK — GLANEGG 7:1 (5:0)

Enajsterica Slovenskega atletskega kluba se je od svojih navijačev v nedeljo poslovila z izredno lepo igro, kar je razvidno predvsem iz števila golov. SAK je igral razpoloženo in proti moštvu iz Glanegg, ki se je za minulo prvenstvo močno okrepilo (Sackmann — Austria Celovec, Perkonig — ASK), zanesljivo zmagal. Če si SAK v zadnjih minutah ne bi dal avtogola, bi gol ostal neomadeževan. Zadetke so dosegli Jože Fera (3), Folti Waldhauser (2) in Janko Woschitz, enega pa si je nasprotnik dal sam.

● SLOVO S PORAZOM

Nogometno moštvo Globasnice (2. E razred), ki je v zadnjem času uprizorilo prav lepe nogometne tekme, je v zadnji prvenstveni tekmi bilo hudo poraženo od enajsterice iz Hörtenendorfa z 2:8 (2:2). Tekma je potekala na slabi ravni, kjer se je tokrat iz najslabše strani pokazal globasenski vratar Planinšič, ki je v prvi vrsti kriv za visok poraz. Če pomislimo, da je Hörtenendorf na 12. mestu, potem je za slovo poraz na domačem igrišču boleč. Gola za Globasnico sta v prvem polčasu dosegla Sadjak in Harrich.

Globasnica je igrala v sledeči postavi: Planinšič, Schnacher, Petschnig, Maier, Kraiger, Harrich, Onitsch, Komar, Micheu, Motschnig, Sadjak; Kordež in Rainwald sta zaigrala v 2. polčasu.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tiska: Založništvo in tiskarska družba s o. j. Drava, Celovec — Borovlje.

RADIO PROGRAM

CELOVEC

SOBOTA, 22. 6.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.55 Glasbeni mozaik — 8.05 Družinski obzorik — 10.00 V žarišču — 10.45 Naša lepa domovina — 13.30 Radijski svetovalec — 14.00 Voščila — 15.15 Iz mape želja naših prijateljev ljudske glasbe — 17.10 Pestro sobotno popoldne — 18.00 Deželni razgledi — 18.35 Mala solistična parada — 19.20 Šport in glasba — 19.50 Note in beležke — 20.10 „Ojle v ogenj“ — 22.10 Športna revija — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

NEDELJA, 23. 6.: 6.10 Igra na orgle — 8.10 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega? — 9.00 Prominenca igra svoje priljubljene melodije — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Popoldanski koncert — 13.25 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Voščila — 16.00 Govorilna ura pri dr. Weissu — 18.00 Koroški kulturni obzorik — 19.00 Šport — 19.30 Deželni razgledi — 20.10 Avstrijska rallye — 21.15 Glasba in poročila o volitvah zveznega prezidenta — 22.10 Šport.

PONEDELJEK, 24. 6.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.50 Glasbeni mozaik — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.00 Ljudske pesmi in ljudske viže — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.00 Glasbeni avtogrami — 11.03 Počasni valčki in polke in Gradiščanske — 13.30 Na obisku pri koroških godbah na pihala — 14.30 Knjižni kotiček — 16.30 Za otroke — 17.10 Kaj radi slišimo... — 17.52 Oddaja delavske zbornice — 18.00 Deželni razgledi — 19.50 Note in beležke — 20.10 Operetne melodije — 21.30 Iz avstrijskega glasbenega ustvarjanja — 22.10 Šport.

TOREK, 25. 6.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Ljudska glasba — 10.00 Razno o glasbi — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 In ljudje so tako prijetni — 14.30 „S Podjune na Golico“ — Ljudske viže — 15.00 Ljudska glasba iz štajerske — 16.30 Za otroke — 17.10 Avstriji o Avstriji — 17.52 Oddaja kmetijske zbornice — 18.00 Deželni razgledi — 19.50 Note in beležke — 20.10 Diletto musicale — 21.05 Pojemo in pripovedujemo o deželi ob Dravi — 22.10 Šport.

SREDA, 26. 6.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Ljudska glasba — 9.30 Vesele note — 11.03 Hrvaške pesmi in plesi iz Gradiščanske — 13.30 Na obisku pri koroških zborih — 14.45 Koroška pesem — 16.30 Operetni koncert — 17.10 V dunajski kavarni — 17.52 Oddaja sindikalne zveze — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Ljudske pesmi iz vsega sveta — 19.35 Za prijatelja planin — 19.50 Note in beležke

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliберку in pevski zbor **PODJUNA** Pliberk vabita na

KONCERT in PLES

v soboto 6. julija 1974 ob 20. uri v dvorani gostilne Schwarzl v Pliберку.

Nastopajo:

Moški zbor Edinost
Mešani zbor Podjuna
Plesni ansambel „Bellamies“

Ljubitelji lepega petja in vesele družabnosti prisrčno vabljeni.

O d b o r

— 20.10 Govorilna ura pri dr. Weissu — 21.10 Pisano kolo melodij — 21.30 Zvezne dežele poročajo — 22.10 Šport.

ČETREK, 27. 6.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.30 Vesele note mojstrov — 11.03 Ljubezenske pesmi in plesi iz Gradiščanske — 13.30 Zabeležena na koroških cestah — 14.30 Iz notne mape avstrijskih skladateljev — 16.30 Za otroke — 17.10 „Pridi v mali paviljon“ — 17.52 Oddaja združenja industrialcev — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Avstrijske godbe na pihala — 19.50 Note in beležke — 20.10 Navade kopanja včasih in danes — 21.00 Iz štajerskega glasbenega življenja — 22.10 Šport.

PETEK, 28. 6.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Ljudska glasba iz štajerske — 9.30 Klavirska glasba F. Chopina — 10.00 Glasbeno potovanje — 11.03 Ljudska glasba iz Gradiščanske — 13.30 Koroške Marijine pesmi — 14.45 Literatura iz štajerske — 15.00 Zborovska glasba — 16.30 Za otroke — 16.45 Otroški zbori — 17.10 Glasba za konec tedna — 17.52 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 18.00 Deželni razgledi — 19.50 Note in beležke — 20.10 Zborni orkestrski koncert — 21.30 Iz skicirke nekega nedeljskega pisca — 22.10 Šport.

Hotel Korotan vabi vse rojake in turiste iz okolice Vrbskega jezera na

KONCERT

moškega akademskega zbora graških študentov pod vodstvom Aleša Schusterja, v nedeljo 30. junija 1974 ob 20. uri v hotelu Korotan v Sekiri. Na željo mnogih domačih gostov hotela Korotan smo sestavili mali jedilnik s ceninimi poljudnimi jedmi tako, da si lahko vsak privoži večerjo v hotelu Korotan.

Vašega obiska se veseli

Uprava hotela Korotan

SLOVENSKE ODDAJE

SOBOTA, 22. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 23. 6.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 24. 6.: 13.45 Informacije — Planinske pesmi — „Kako je Trebušnik hodil na Triglav (Ob 100-letnici rojstva Janka Mikarja).“

TOREK, 25. 6.: 9.30 Poje slovenski oktet — 13.45 Informacije — Šport — Zvoki za mlade.

SREDA, 26. 6.: 13.45 Informacije — Slovenski samospeli — cerkev in svet.

ČETREK, 27. 6.: 13.45 Informacije — Družinski magacin.

PETEK, 28. 6.: 13.45 Informacije — Melodije za razvedrilo.

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 22. 6.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tehnik — 9.35 Iz mladinskega glasbenega albuma — 11.20 Z nami doma in na poti — 12.40 Z domačimi ansambli —

iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novice — 20.06 Šport — 20.15 Vaš nastop, prosim — 21.00 Mestni pogovori — 22.15 Čas v sliki.

SREDA, 26. 6.: 10.00 Šolska oddaja — 11.00 Potujoče ljudstvo — 12.35 Telešport — 15.50 Svetovno prvenstvo v nogometu — 18.00 Francoščina — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 Tri deklice in trije dečki — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.25 Svetovno prvenstvo v nogometu — 21.20 Čas v sliki in kulturne novice — 22.25 Svetovno prvenstvo v nogometu.

ČETREK, 27. 6.: 10.00 Šolska oddaja — 14.00 Svetovno prvenstvo v nogometu — 18.00 Italijanščina — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 športni mozaik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novice — 20.06 Šport — 20.15 Zvezdni utrinek. Film — 21.30 Georg Solti in Simfonični orkester iz Čikaga — 22.15 Čas v sliki.

PETEK, 28. 6.: 10.00 Šolska oddaja — 11.00 Pol enajst v neki poletni noči — 18.00 Duhovnik danes — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 Zaljubljen v čaravnico — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novice — 20.06 Šport — 20.15 Komisar — 21.20 Politika dokumentacija — 22.20 Čas v sliki — 22.25 Kralj šalijcev.

Prosvetno društvo Velikovec vabi interese iz okolice na

IZLET

v Kobari — Staro goro — Trbiž — Podgorje, v nedeljo, 30. junija 1974. Vozi: Podjetje Sienčnik
Cena: Za vožnjo in skupinsko sliko šil. 135.—

Prijave sprejema: Društvo s sedežem na hranilnici v Velikovcu, (tel.: 0 42 32 355) do petka 21. junija.

čas v sliki in kulturne novice — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Horizontali — 21.15 Pol enajst v neki poletni noči — 22.35 Telereprise.

ČETREK, 27. 6.: 18.30 Živali in njih svet — 19.00 Igraj z nami harmoniko — 19.30 Čas v sliki in kulturne novice — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Teleobjektiv — 21.15 Vesoljska ladja Enterprise — 22.00 Telereprise.

PETEK, 28. 6.: 18.30 Pionirji sodobnega slikarstva — 19.00 Jutri se začnejo počitnice — 19.30 Čas v sliki in kulturne novice — 20.00 Za konec tedna — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Žene delajo filme — 21.40 Telereprise.

Slovensko prosvetno društvo Borovlje vabi v mesecu juliju na

IZLET NA VELIKO PLANINO v Kamniških Alpah

Z Velike planine, za katero je značilno, da ima poseben gradbeni slog pastirskih koč, je čudovit razgled v Kamniške oz. Savinjske Alpe. Na planino se bomo povzpeli z žičnico oz. sedežnico. Obisk Velike planine, ki doseže nad 1800 m višine, toplo priporočamo.

Interesenti naj se prijavijo najkasneje do 25. junija pri posojilnici v Borovljah. Točen datum izleta bomo objavili pozneje. Trenutno nas zanima število prijaviteljev, da bomo lahko naročili odgovarjajoči avtobus.

Odbor

13.15 Zabavna glasba — 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji — 15.40 Paleta melodij — 16.00 Vrtljak — 16.40 Majhni ansambli — 17.10 Instrumenti v ritmu — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 19.15 Z ansamblom Atija Sossa — 20.00 Tuji gostje na slovenski popevki — 21.00 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana — 21.15 Zabavna radijska igra — „Roka roke ne umiva“ — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 23. 6.: 6.50 Danes za vas — 8.07 „Hrustač in Kilavček“ — 8.50 Skladbe za mladino — 9.05 Še pomnite, tovariši... — 10.05 Išče moč popevko poletja — 11.20 Voščila — 13.15 Zabavna glasba — 14.05 Humoreska tega tedna — 14.25 Ob lahki glasbi — 15.10 Nedeljska reportaža — 15.30 Popularne operne melodije — 16.00 Radijska igra — „Nevarna igra“ — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Jazz za vse — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Srečadnji večer.

PONEDELJEK, 24. 6.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Pesnice na potepu — 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri — 11.20 Z nami doma in na poti — 12.40 S tujimi pihalnimi godbami — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Amaterski zbori pojo — 14.30 Voščila — 15.40 Zvoki in barve Berlinskega orkestra — 16.00 Vrtljak — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Listi iz pap albumov — 19.15 Z ansamblom Dobri znanci — 20.00 Operni koncert — 21.30 Zvočne kaskade — 22.15 Popevke se vrstijo — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Za ljubitelje jaza.

TOREK, 25. 6.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.20 Mali pevski sestavi pojo — 9.40 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe — 10.15 Promenadni koncert — 11.20 Z nami doma in na poti — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Skladbe za mladino — 14.40 „Na polti s kitaro“ — 15.40 Iz filmov in glasbenih revij — 16.00 Vrtljak — 17.10 Zveneca imena — 18.15 Z majhnimi zabavnimi ansambli — 18.30 V toku nasvidenja — 19.15 Z ansamblom Vilija Petriča — 20.00 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 20.30 Od premiere do premiere — 21.30 Melodije v ritmu — 22.25 Od popevke do popevke — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Iz oper, ki jih redko slišimo.

JUGOSLAVIJA

SOBOTA, 22. 6.: 15.00 Tekmovanje v kajaku — 15.50 Svetovno prvenstvo v nogometu — Jugoslavija: škotska — 17.50 Kaj počnemo ob nedeljah — 18.20 Obzorik — 18.35 Mozaik — 18.45 Risanka — 18.50 Letijo snežene gosi — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cirkak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.40 4 asi — 21.25 Barvna propagandna oddaja — 21.30 Pravniki — 21.55 Dnevnik — 22.10 Nogomet NDR — 22.30.

NEDELJA, 23. 6.: 9.20 Kmetije — 10.15 Kmetijska oddaja — 11.00 Mozaik — 11.05 Otroška matineja — 12.00 Festival otrok v Šibeniku — 12.50 Poročila — 13.00 Nogomet Jugoslavija: škotska — 15.50 Svetovno prvenstvo v nogometu — Poljska: Italija — 17.50 Propagandna oddaja — 18.00 Poročila — 18.05 Pirat — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cirkak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski zunanjepolitični komentar — 20.40 V gosteh pri Nušiču — 21.30 Temni hodniki Poljske jame — 21.58 Propagandna oddaja — 22.00 športni pregled — 22.45 Dnevnik.

PONEDELJEK, 24. 6.: 16.25 Svetovno prvenstvo v nogometu — 17.45 Hudobni graščak — 18.15 Obzorik — 18.30 Mroži — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 18.30 Kaj hočemo — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cirkak — 20.00 Dnevnik — 20.30 Sodobna oprema — 20.40 Oblednica poroke — 22.15 Dnevnik.

TOREK, 25. 6.: 16.45 Madžarski dnevnik — 17.25 Kolesarska dirka po Jugoslaviji — 17.50 Džaga črnc in ptice — 18.05 Obzorik — 18.30 To je bila pesem svetlega in vročega jedra — 18.55 Mozaik — 19.00 Zrak, naš sovražnik — 19.20 Mozaik kratkega filma — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cirkak — 20.00 Dnevnik — 20.35 Pogovor o... — 21.25 Kmetije — 22.00 Dnevnik.

SREDA, 26. 6.: 15.50 Svetovno prvenstvo v nogometu — 17.50 Propagandna oddaja — 18.00 Obzorik — 18.15 Beli kamen — 18.45 Mozaik — 18.50 Jazz na ekranu — 19.20 Ne prezrite: jazz — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cirkak — 20.00 Dnevnik — 20.40 Poznate ta glas? — 22.00 Dnevnik — 22.20 Svetovno prvenstvo v nogometu.

ČETREK, 27. 6.: 8.55 Dan samoupravljalcev — 15.45 Svetovno prvenstvo v nogometu — 17.05 Junak mojega otroštva — 17.50 Obzorik — 18.05 Otraci in mi — 19.10 Mozaik — 19.15 Naš ekran — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cirkak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Kam in kako na odhiti — 20.40 Mavrica — 21.30 Četrtekovi razgledi — 22.00 Likovni nočna — 22.10 Dnevnik.

PETEK, 28. 6.: 16.45 Madžarski pregled — 17.35 Kuhinja pri vllasnikih ključu — 18.05 Obzorik — 18.20 Ansambel Vilija Petriča — 18.45 Mozaik — 18.50 Atletika — 19.15 Pet minut za boljši jezik — 19.25 Kažipot — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cirkak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski gospodarski komentar — 20.40 Ali ljubite Brahmsa — 22.35 Dnevnik.